

#TEXTMEWHENYOUGETHOME-, #NOTALLMEN- JA #EIKAIKKIMIEHET-
TWIITEISSÄ AKTIVOITUVAT DISKURSSIT

Suomen kielen
kandidaatintutkielma
Oulun yliopisto
14.1.2022

Henna Ehrola

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	1
1.1. Tutkimuskohde ja -lähtökohdat	1
1.2. Tutkimusaineisto ja aiempi tutkimus	2
1.3. Tutkijan positio	4
2. TEOREETTINEN JA METODINEN VIITEKEHYS	5
2.1. Diskurssintutkimuksen lähtökohtia	5
2.2. Keskeiset käsitteet	6
2.3. Sisällönanalyysi	8
2.4. Kriittinen diskurssianalyysi	9
3. ANALYYSI	11
3.1. Puolustajat vastaan vastustajat -diskurssi	13
3.1.1. Naiset vastaan miehet -diskurssi	14
3.1.2. Feministit vastaan miehet -diskurssi	17
3.1.3. Hyvät miehet vastaan huonot miehet -diskurssi	19
3.2. Turvallisuusdiskurssi	21
3.3. Yhteiskuntajärjestys ja kulttuuri -diskurssi	24
3.4. Osallisuusdiskurssi	28
3.5. Väkivaltadiskurssi	30
3.6. Sortodiskurssi	32
4. PÄÄTÄNTÖ	36
LÄHTEET	39

1. JOHDANTO

1.1. Tutkimuskohde ja -lähtökohdat

Tutkielmani aiheena on #textmewhenyougethome-, #notallmen- ja #eikaikkimiehet-twiitteissä aktivoituvat diskurssit eli vakiintuneet kuvaamisen tavat. Aihetunnisteet ovat saaneet alkunsa brittiläisen Sarah Everardin murhatapauksen sytyttämästä nettikeskustelusta, jonka keskiössä ovat naisten sosiaalisessa mediassa jakamat kokemukset yksin kulkemisen pelosta sekä väkivallan ja seksuaalisen häirinnän uhasta. 33-vuotias Sarah Everard katosi kotimatallaan ystävänsä luota illalla Lontoossa 3.3.2021, ja hänen ruumiinsa löydettiin 10.3. Tapauksen pääepäilty, poliisi Wayne Couzens, tunnusti syyllisyytensä Everardin kidnappaukseen, raiskaukseen ja murhaan kahden kuukauden kuluttua. (Yle 2021a; Yle 2021b.)

Keskustelua käytiin vilkkaasti ja kansainvälisesti Everardin mielenosoituksellisen muistotilaisuuden jälkeen, joka pidettiin 13.3. ja päättyi poliisin hajottamana. Tunnisteena käytettiin laajasti aihetunnistetta #textmewhenyougethome, eli 'laita viestiä, kun olet kotona', jonka yhteydessä naiset ovat jakaneet tuttuja kotimatkan uhkia ja varotoimia. Keskustelu laajeni pian yhteiskunnallisten ja sosiaalisten rakenteiden kritisointiin ja miesten vastuullistamiseen sovinistisen ja väkivaltaisen kulttuurin purkamisesta. Tämä herätti vuorostaan vastareaktion puolustuksellisen #notallmen- eli 'ei kaikki miehet' -aihetunnisteen. Aihetunnisteella muistutettiin, etteivät kaikki miehet ole uhka naisille, syyllisty ahdisteluun tai tee äärimmäisiä väkivallan tekoja. (Yle 2021a; Yle 2021b.) #textmewhenyougethome- ja #notallmen-ilmiot ovat todennäköisesti maailmanlaajuisen Me Too -liikeshinnän ja someilmiön luoman kulttuuri-ilmaston seurausta. Ilmaus *me too* (#metoo) on lokakuusta 2017 asti kytkeytynyt maiden ja medioiden rajat ylittävään keskusteluun vallan sukupuolittuneisuudesta, sen vastustamisesta ja seksuaalisesta häirinnästä (Pietikäinen & Mäntynen 2019: 38).

Tutkin tutkielmassani Twitterissä suomeksi julkaistuja twiittejä tunnisteilla #textmewhenyougethome, #notallmen ja suomenkielisellä vastineella #eikaikkimiehet. Olen kiinnostunut siitä, millaisia sanavalintoja ja kielipillisiä piirteitä kannanotoissa käytetään ja mitä diskursseja nämä valinnat puolestaan aktivoivat. Sovellan analyysissäni Norman Faircloughin kriittisen diskurssianalyysin mallia (Fairclough 1989: 109–168). Arvioin

kriittisen lähestymistavan olevan aiheellinen tutkielmassani, sillä kyseessä on ajankohtainen ja yhteiskunnallisesti ongelmallinen ilmiö. Faircloughin mukaan kriittisen diskurssi-analyysin tarkoitus on valottaa kielen merkitystä sosiaalisten valtasuhteiden tuottamisessa, ylläpitämisessä ja muuttamisessa (Fairclough 1989: 1).

Ilmiön tutkiminen on mielestäni merkityksellistä juuri sen ajankohtaisuuden ja yhteiskunnallisen merkittävyyden vuoksi. Ilmiössä on kyse kannanottajan näkökulmasta riippuen pyrkimyksestä purkaa tai ylläpitää sukupuolisia valtarakenteita, eli yhteiskunta on mahdollisesti jonkinasteisessa murrostilassa. Koska kyseessä on yleismaailmallinen sukupuolten vastakkainasettelu, voi aiheeseen periaatteessa ottaa kantaa kuka tahansa kielenkäyttäjä.

Tutkimuskysymyksetni ovat seuraavat:

1. Millaisia diskursseja twiiteissä aktivoituu aihetunnisteiden #textmewhenyougethome, #notallmen ja #eikaikkimiehet yhteydessä?
2. Millaiset kielelliset piirteet näitä diskursseja aktivoivat?

1.2. Tutkimusaineisto ja aiempi tutkimus

Ilmiön keskusteluun osallistuvat twiitit eivät aina kannu mukanaan aihetunnisteita, kuten #textmewhenyougethome, tai liikehdinnän käsitteitä, esimerkiksi sisällyttämällä ilmaisu *ei kaikki miehet* lauseen subjektiksi tai objektiksi. Päätin kuitenkin keskittyä aihetunnisteellisten twiittien käsittelyyn työssäni, sillä kandidaatintutkielma on kooltaan rajallinen ja tällä aineiston rajauksella löysin jo riittävästi tutkittavaa materiaalia.

Twitter on maksuton kansainvälinen sosiaalisen median yhteisöpalvelu, jossa käyttäjät pystyvät jakamaan lyhyitä, enintään 280-merkkisiä julkaisuja eli twiittejä. Oman määritelmänsä mukaan Twitter on avoin palvelu, joka tarjoaa kodin maailman monimuotoisille ihmisille, näkökulmille, ideoille ja tiedolle. Tehtäväkseen Twitter nimeää julkisen keskustelun palvelun. (Twitter 2022a.) Suomessa Twitterin käyttäjiä on lähes 500 000, joista 50 000 on aktiivisia. Kansainvälisesti ja Suomessa on huolestuttu Twitterin julkisen keskustelun tasosta, sillä keskustelu on usein kärjekästä ja hyökkäävää, jopa vihapuhetta lähentelevää. Huomiota ovat saaneet myös tarkoituksellisesti keskustelua häiritsevät trollit. (Isotalus, Jussila & Matikainen 2018: 13, 25.)

Aineistoni kattaa 60 twiittiä aikaväliltä 13.3.–25.7.2021. Aihetunnisteita on kuitenkin käytetty jo ennen tätä aikaa eri konteksteissa, eivätkä ne siten kuulu tähän tutkielmaan. Valikoin aineistoni hakemalla Twitteristä kunkin aihetunnisteen kohdalla tunnusteen sisältämät suositut twiitit. Rajasin aineiston ulkopuolelle vastaukset toisiin twiitteihin sekä muuta media-aineistoa, kuten verkkolinkkejä, kuvia tai videoita, sisältävät twiitit, joiden merkitys ei selviä ilman kontekstia. Suurin osa aineistoon valikoituneista twiiteistä on keskustelunaloituksia, kun taas osa on lainannut toista twiittiä tai esiintynyt yhteydessä muuhun media-aineistoon, mutta säilyttänyt uskoakseni ymmärrettävyytensä siitä huolimatta. Osa twiiteistä on saanut jopa satoja tykkäyksiä sekä uudelleentwiittauksia, mutta kaikilla on vähintään yksi tykkäys. Tämä osoittaa, että twiitit ovat saaneet jonkinlaista keskustelua aikaan tai herättäneet muissa myötemielisyyttä sekä kannatusta, mikä mielestäni tekee twiiteistä tutkimisen kannalta relevantteja.

Vaikka nimenomaan tarkastelemaani ilmiötä ei ole vielä tuoreutensa vuoksi tarkasteltu opinnäytetöissä, emansipatorisia, feministisiä ja sukupuolten valta-asetelmia tutkivia opinnäytteitä on tuotettu runsaasti viime vuosinakin eri tieteenaloilla. Nimenomaan väkivallan aspektiin liittyen Maria Mäkinen on tutkinut sukupuolisen häirinnän ennaltaehkäisemistä luokanopettajien näkökulmasta kasvatustieteiden tiedekunnassa (2021) ja Mari Smolander väkivallan suhdetta sukupuoleen Piia Leinon romaanissa *Taivas* (2020). Sukupuolinen häirintä ja sukupuolittunut suhde väkivaltaan ovat nähtävästi siis yhä huomiota herättävämpiä keskustelun ja tutkimuksen aiheita nykypäivänä.

Kielitieteen alalla ei ole tutkittu nimenomaan sukupuolten valta-asetelmia tai vastakkainasetteluja viime aikoina, mutta muutoin kielenkäyttöön sitoutunutta vallankäyttöä on tutkittu kriittisen diskurssianalyysin välinein muun muassa Jussi Meriläisen pro gradu -tutkielmassa *Rasismidiskurssit Suomi24-keskustelupalstalla* (2020). Kriittisen diskurssianalyysin ja sisällönanalyysin yhdistelmää on soveltanut Maija Saviniemi väitöskirjassaan (2015), josta olen ottanut mallia metodiseen työskentelyyni tutkielmassani. Teoreettis-metodologista samankaltaisuutta edustaa myös Sanja Laanisen pro gradu -tutkielma *Työdiskurssit Toivo Pekkasen ja Kalle Pääntalon teoksissa Tehtaan varjossa ja Nuoruuden savotat* (2021), jossa analyysia ei ole rajattu yksittäisiin kielikategorioihin, vaan erilaiset säännöllisesti toistuvat kielelliset ilmaukset ja piirteet on tuotu havainnollistamaan diskurssin aktivoitumista. Hyödynnän samaa rajausta tutkielmassani. Twitter-aineistoa on puolestaan tutkinut Anna Lampinen pro gradu -tutkielmassaan (2020), jossa tarkastelun

alaisena ovat aihetunnisteiden käyttämisen motiivit #BlackLivesMatter- ja #MeToo-protestiliikkeissä. Yhtäläisyyttä tutkielmaani on Lampisen tutkielmassa myös kriittisen diskurssianalyysin soveltaminen.

1.3. Tutkijan positio

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden takaamiseksi tutkijan on tärkeää olla tietoinen omasta roolistaan tiedon tuottajana. Positioon kuuluu ennen kaikkea objektiivinen lähestymistapa, jota harjoitetaan tekemällä analyysin tulokset eksplisiittisiksi, jotta lukija ja koko tiedeyhteisö voivat arvioida tutkimusprosessia ja valintoja. Valinnat on siis perusteltava ja selitettävä auki. (Pietikäinen & Mäntynen 2019: 248.) Osa refleksiivisyyttä, eli tutkijan positioon kuuluvaa kriittistä itsetutkiskelua, on tietoisuus omasta roolistaan ja identiteetistään. Naissukupuolisena ja feminismiin kannattajana kuulun väistämättä osaksi ilmiötä ja juuri toisen puolen edustajiin, sillä kuten jo aihetunniste #notallmen viittaa, ilmiössä tulee monella tavoin sukupuolien vastakkainasettelu esiin. Positioni tutkijana estää minua ottamasta kantaa ja suo minulle paikan vain ilmiön kriittisenä valottajana. Tästä huolimatta tuotoksessani on kyse toiminnallisesta osallisuudesta ja tulkinnoista, ei kiistämättömästä tieteellisestä faktasta (Juhila 1999b: 201).

Huomioitava on, että tutkijan henkilökohtaiset kokemukset, elämänhistoria ja yhteiskunnallinen asema vaikuttavat siihen, miten aineisto tutkijalle näyttäytyy (Fairclough 1989: 5; Juhila 1999b: 212–213). Täten myös sukupuoli vaikuttaa olennaisesti siihen, miten tutkimustani tulee lukea. Samaten aikaisemmat tietoni ja lukeneisuuteni vaikuttavat tuloksiin, eikä tutkimus ole siten puhtaasti aineistolähtöistä. Juhilan (1999b: 228) mukaan aineistojen lukeminen ei ole koskaan viatonta, vaan se suhteutuu aina muissa konteksteissa tuotettuihin teksteihin. Arvot, joihin tutkija sitoutuu, vaikuttavat myös osaltaan tutkimuksessa jo aineiston valinnassa ja myöhemmin itse analyysissä. Täten henkilökohtainen sitoutumiseni feminismiin, sukupuolten tasa-arvoon, on tiedostettava, sillä se olennaisesti vaikuttaa lähtökohtiini. (Juhila 1999b: 208.) En kuitenkaan esitä analyysissäni vastauksia siihen, millainen puhuminen on moraalista ja hyväksyttävää, vaan näen itseni yhtenä tämän hyväksyttävyyden neuvottelun osapuolista.

2. TEOREETTINEN JA METODINEN VIITEKEHYS

2.1. Diskurssintutkimuksen lähtökohtia

Tutkielmani perustuu funktionaaliseen kielikäsitteeseen ja on siten laadullista tekstintutkimusta (Eskola & Suoranta 1998: 15). Laadullisessa tutkimuksessa keskitytään useammin pieneen määrään tapauksia ja pyritään analysoimaan niitä mahdollisimman perusteellisesti. Uskoakseni tämä ja käsillä olevan aineistoni laadullinen riittävyys oikeuttavat twiittien suhteellisen pienen lukumäärän. Laadulliset menetelmät eivät tavoita ilmiöiden muutosta, joten tutkimustuloksia on pidettävä historiallisesti muuttuvina ja paikallisina. (Eskola & Suoranta 1998: 16–18.) Analyysin lopputulos siis edustaa tulkinnallista kuvausta ilmiöstä tietyssä paikassa, tietyssä aikana. Tutkimukseni kohdalla tämä tarkoittaa ilmiön kuvausta Suomessa vuonna 2021.

Funktionaalinen kielikäsite puolestaan merkitsee sitä, että tutkijan näkökulmasta kielelliset merkitykset ovat tilannesidonnaisia ja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa syntyviä. Funktionaalisisessa näkemyksessä keskitytään siis kielen tilanteisuuteen ja siihen, mitä kielellä tehdään. (Pietikäinen & Mäntynen 2019: 19.) Tavoitteena on selvittää, miten kieli toimii sosiaalisen vuorovaikutuksen välineenä, kun taas tutkimuskohteena on kielenkäyttö ja kieli sosiaalisena ilmiönä (Luukka 2000: 135).

Diskurssintutkimuksen peruslähtökohdat liittyvät vielä laajempaan teoreettiseen viitekehykseen, sosiaaliseen konstruktivismiin. Sosiaalisen konstruktivismiin, samoin kuin diskurssintutkimuksenkin, keskeinen idea on, että todellisuus rakentuu sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. (Jokinen 1999: 39; Pietikäinen & Mäntynen 2019: 21.) Kielellisillä valinnoilla on siten seurauksia todellisuuden, yksilöllisten ja yhteisöllisten identiteettien ja sosiaalisten suhteiden rakentumiselle. Koska ympäröivä maailma on ainakin osittain kielellisesti rakennettu, esimerkiksi tietoa ja uskomuksia tuottaessa, on kieli sosiaalisesti järjestynyttä ja valtaa sisältävä. Tästä syystä kieltä on tärkeää tutkia. (Pietikäinen & Mäntynen: 22.) Huomioitava on, että tutkija paitsi kuvaa myös luo sosiaalista todellisuutta tutkimustulostensa kautta. (Jokinen 1999: 40–41.)

Edellä esitettyjen taustaoletusten ymmärtäminen on uskoakseni olennaista laajemman käsityksen saamiseksi diskurssianalyysistä ja aineiston kielellisen puolen ensisijaisesta

painottamisesta. Tarkastellessamme ilmiötä, jossa ihmiset nousevat kielen keinoin haastamaan ja vastustamaan nykyisiä yhteiskunnan oloja, on tärkeää tunnistaa kielen vaikutus todellisuuden rakentamisessa ja uusintamisessa.

2.2. Keskeiset käsitteet

Sosiaalisen konstruktionismin mukaan asiat saavat merkityksensä *kontekstissa* (Jokinen 1999: 40). Konteksti on monikerroksinen käsite, jolla voidaan tarkoittaa esimerkiksi asia-yhteyttä, vuorovaikutustilannetta tai yhteiskunnallista tilaa. Diskurssintutkimuksen johdettava ajatus on, että kielenkäyttö on aina kontekstisidonnaista ja kytkeytyy tilanteen ja kielenkäyttäjien sosiaalisiin käytänteisiin ja rakenteisiin (Pietikäinen & Mäntynen 2019: 13, 40).

Fairclough (1989: 22–23) painottaa, että sosiaalisten kontekstien kielenkäyttö ei ole vain heijastus tai ilmaisu käynnissä olevista sosiaalisista menetelmistä ja tavoista, vaan itse osa näitä menetelmiä ja tapoja. Kielenkäytön ja kontekstin suhde on kaksisuuntainen ja dynaaminen. Kielenkäyttö vaihtelee tilanteesta toiseen, ja samalla tilanne myös raamittaa kielen vaihtelua. (Pietikäinen & Mäntynen 2019: 20.)

Sosiaalisten ongelmien tutkimisessa konstruktionistisesta lähtökohdasta on välttämätöntä ottaa huomioon ongelman määrittelyjen kulttuurinen konteksti ja sitä ympäröivät sosiaaliset rakenteet, kuten sosiaaliset instituutiot (esimerkiksi koulutus, media ja politiikka), sillä ongelmat ovat tulkinnallisuudestaan huolimatta todellisia. Tietoa ja selityksiä on siis hyvä etsiä myös analysoitavan tekstin ulkopuolelta. Tulkintoja voi esimerkiksi verrata ihmisten arkitodellisuuteen ja tilastollisiin faktoihin tai selittää erilaisilla rakenteellisilla intressinäkökulmilla. (Juhila 1999a: 168.) Tutkimuksessani otan analyysiluvussa, diskursseja käsitellessäni, huomioon vallalla olevat sosiaaliset rakenteet ja yleismaailmalliset kokemukset, esimerkiksi sukupuolten kulttuurisia valta-asetelmia, tutkimustuloksia ja tilastotietoja valottamalla.

Mukailen tutkimuksessani Saviniemen (2015: 87) määritelmiä, eli käsillä oleva aineisto on tutkimuksessani tekstejä, kun taas analyysin tulokset ovat *diskursseja*. Diskurssin käsite on dynaaminen, ja sille on eri määritelmiä tutkimusalasta riippuen. Funktionaaliseen

taustaoletukseen perustuvat määritelmät, joissa diskurssin nähdään olevan sosiaalisen toiminnan muoto tietyssä yhteisössä ja tilanteessa (ks. Fairclough 1989: 17) tai sosiologinen ilmiö, jonka avulla välitetään ja synnytetään merkityksiä. (Luukka 2000: 143.) Foucault’laisessa näkökulmassa diskurssit tarkoittavat historiallisesti sitkeitä ja totena esitettyjä puhe- ja ajattelutapoja, jotka muokkaavat puheen kohdetta. Diskurssien nähdään olevan osa vallankäytön mekanismeja, sillä diskurssit rakentavat ymmärrystä todellisuudesta ja sitä koskevasta tiedosta. Esimerkiksi käsitykset seksuaalisuudesta ja hulluudesta ovat historiallisesti muuttuneet niistä puhumisen myötä. (Pietikäinen & Mäntynen 2019: 27–33.) Hyödynnän tätä Foucault’n määritelmää tutkielmassani: diskurssit ovat kiteytyneitä merkityksellistämisen ja kuvaamisen tapoja. Aineiston diskurssit ovat Saviniemen (2015: 26) sanoin merkitysjärjestelmiä, joilla rakennetaan ilmiöön liittyvää maailmaa.

Diskurssintutkimus tai *diskurssianalyysi* on nimitys tutkimuksellisille lähestymistavoille, jotka pyrkivät tutkimaan diskursiivisen toiminnan ehtoja ja seurauksia. Kyseessä on sekä teoreettinen että metodinen näkökulma tutkimukseen (Pietikäinen & Mäntynen 2019: 31, 268). Tutkimusala jakautuu kielitieteelliseen ja yhteiskuntatieteelliseen diskurssintutkimukseen, joissa kummassakin pidetään kieltä sosiaalisena toimintana ja ollaan kiinnostuneita tiedon poliittisuudesta sekä erilaisten vastakkainasettelujen ja binääristen luokittelevien purkamisesta. (Luukka 2000: 133–135; Pietikäinen & Mäntynen 2019: 31.) Tutkimusotteiden eron voi tiivistää siten, että yhteiskuntatieteellisessä tutkitaan kielen kautta muita ilmiöitä, kun taas kielitieteellisessä tarkastellaan juuri kielenkäyttöä ja sen piirteitä (Pietikäinen 2000: 192–193).

Diskurssianalyysin voidaan määritellä olevan kielenkäyttöön kohdistuvaa tutkimusta, jossa analysoidaan sitä, miten sosiaalista todellisuutta tuotetaan erilaisissa sosiaalisissa käytännöissä (Eskola & Suoranta 1998: 195). Huomio kohdistetaan sen pohtimiseen, miten toimijat tekevät ymmärrettäväksi asioita kielenkäytöllään. Taustalla vaikuttaa oletus, että samaa ilmiötä on mahdollista selittää totuudellisesti monin perustelluin tavoin. Diskurssianalyysin näkökulmasta kielenkäyttäjät osallistuvat aina uusintamaan tai muuntaamaan sitä tapaa, jolla tietyn aikakauden kulttuurin ilmiöitä tehdään ymmärrettäväksi (Suoninen: 1999: 18–19). Tekstit eivät siis suoranaisesti kuvaa kohdettaan, vaan oikeastaan muodostavat vain yhden version kohteesta. Laajempaa aineistoa tutkiessa saa yleiskäsityksen ilmiön merkityksellistämisestä.

2.3. Sisällönanalyysi

Olen aloittanut aineistoni käsittelyn sisällönanalyysin menetelmällä tutkimuksessani. Sisällönanalyysi on tutkimusmenetelmä, jonka avulla voidaan analysoida tekstejä asioiden ja tapahtumien merkityksiä, seurauksia ja yhteyksiä tarkastellen. Analyysimenetelmällä pyritään saamaan kuvaus tutkittavasta ilmiöstä tiivistetyssä ja yleisessä muodossa. Sisällönanalyttinen menetelmä saa kerätyn aineiston kuitenkin vain järjestetyksi johtopäätösten tekemistä varten, eikä siten järjestetty aineisto edusta vielä tuloksia. (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2001: 21–23; Tuomi & Sarajärvi 2018: 117.) Salo (2015: 4) huomauttaa, että kansainvälisessä tutkimuksessa sisällönanalyysiin viitataan usein termillä 'temaattinen analyysi' ja sillä useimmiten tarkoitetaan aineiston luokitteluvaihetta eli jonkinlaista alkuvaiheen analyysia. Tämän vuoksi jatkan analyysia diskurssianalyysin metodilla tutkimuksessani. Sisällönanalyysin aineisto kuvaa tutkittavaa ilmiötä, josta analysoimalla luodaan sanallinen ja selkeä kuvaus. Hajanaisesta aineistosta luodaan siis yhtenäistä informaatiota ilmiöstä. (Tuomi & Sarajärvi 2018: 122.)

Toteutan tutkimuksessani aineistolähtöistä sisällönanalyysia, jota voidaan kuvata karkeasti kolmivaiheiseksi prosessiksi. Esittelen metodia tarkemmin esimerkein luvussa 3. Ensin aineisto redusoidaan eli pelkistetään, mikä tarkoittaa tutkimukselle epäolennaisen aineksen pois karsimista. Tämä voidaan suorittaa esimerkiksi etsimällä aineistosta tutkimustehtävää kuvaavia ilmaisuja ja listaamalla ne allekkain. Toiseksi aineisto klusteroidaan eli ryhmitellään, jolloin aineistosta koodatut ilmaisut käydään läpi etsien aineistosta samankaltaisuuksia ja erilaisuuksia. Samaa ilmiötä kuvaavat käsitteet yhdistetään eri luokiksi, eli yksittäiset tekijät sisällytetään yleisempiin käsitteisiin. Kolmas vaihe on abstrahointi, jossa tutkimuksen kannalta olennainen tieto erotellaan ja tiedon perusteella muodostetaan teoreettisia käsitteitä, esimerkiksi diskursseja, mikäli sisällönanalyysi yhdistetään diskurssianalyysiin. (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2001: 26–29; Tuomi & Sarajärvi 2018: 122–125.)

Salo (2015: 1, 15) kritisoi sisällönanalyysia toteuttavien tutkijoiden ajoittaista taipumusta korvata teoreettinen kehittäminen ja omat oivallukset kategorisoinnin tekniikalla. Loppujen lopuksi analyysi on oivaltamista ja yllätyksiä eikä vain teknistä toistamista (Salo 2015: 22). Salo (2015: 7) huomauttaa lisäksi puhtaan aineistolähtöisyyden mahdottomuudesta. Tutkija ei voi kadottaa aikaisempia tietojaan, ajatuksiaan ja havaintojaan. Myös Eskola

ja Suoranta (1998: 186) muistuttavat, että täydellisen teorian havaitseminen on tuskin mahdollista.

Ongelmien välttämiseksi sisällönanalyysia tuotettaessa Salo nimeää ratkaisuksi muun muassa eksplisiittisyyden. Tutkijan tulisi siis tehdä lukijalle näkyväksi tulkintansa, miten analyysia on kuljetettu ja teoretisoitu (Salo 2015: 19.) Refleksiivisyys nostetaan esiin toisena keinona: tutkijan on kysyttävä itseltään tuottamiensa representaatioiden oikeutusta ja mietittävä, miten tutkimustietoa tuotetaan, järjestetään ja tulkitaan. Eksplisiittisyys ja refleksiivisyys ovat edellytyksiä myös luotettavalle diskurssianalyysille (ks. luku 1.3.), joten koen metodien yhdistämisen tästäkin syystä mielekkäänä. Tutkijan on myös hyväksyttävä tutkimusasetelmansa rajallisuus. (Salo 2015: 18, 21). Huomioin rajallisuuden tutkielmassani etenkin hyväksymällä, että en voi twiiteistä saada kattavaa kuvaa koko ilmiöstä, eikä siihen kannata pyrkiä. Twiitit ovat tulkinnanalaisia, joten en voi myöskään olla varma tulkintojeni totuudellisuudesta. Tulkintani aineistosta ovat kuitenkin perusteltuja sekä tarkan ja pohtivan analyysin tulosta. Kyseenalaisempien twiittien kohdalla – kun on ollut epävarmaa, onko kyseessä vakava kirjoitus vai satiiri – olen ottanut vapauden tutkia käyttäjätiliä tarkemmin tehdäkseni perustellumpia johtopäätöksiä.

2.4. Kriittinen diskurssianalyysi

Tutkimusmenetelmänäni ja teoreettisena viitekehyksenäni tässä tutkimuksessa toimii *kriittinen diskurssianalyysi*, jossa yhdistyy kielitieteellinen ja yhteiskuntatieteellinen tutkimusote (Pietikäinen 2000: 192). Perustan tutkimusmenetelmäni Norman Faircloughin diskurssianalyysin malliin (1989: 109–168) tutkimalla tekstissä esiintyviä sanastollisia, kieliopillisia ja tekstirakenteellisia piirteitä. Twiittien rajoitettu merkkimäärä tekee teksteistä lyhyitä, joten tarkastelu myös tekstirakenteellisella tasolla on luontevaa. Fairclough (1989: 1) määrittelee kriittisen diskurssianalyysin tarkoituksen olevan valottaa kielen merkitystä sosiaalisten valtasuhteiden tuottamisessa, ylläpitämisessä ja muuttamisessa. Hänen mukaansa kriittinen diskurssianalyysi lisää tietoisuutta esimerkiksi siitä, kuinka kieli osaltaan luo joidenkin ihmisryhmien valtaa toisten yli, koska emansipaatioon johtaa vain tietoisuus (Fairclough 1989: 1). Haluan tutkimuksessani tuoda näkyviin, miten erilaiset puhumisen tavat rakentavat todellisuutta, jonka oikeudenmukaisuus on kyseenalaistettavissa.

Etumääräite *kriittinen* viittaa siihen, että tutkimuksen painopiste on valtasuhteiden, ideologian ja diskurssin yhteen kietoutumisessa (Pietikäinen 2000: 193). Kriittisen diskurssianalyysin lähtökohtana on yleensä oletus joidenkin alistussuhteiden olemassaolosta, ja tutkimuksen tehtäväksi asetuu niiden kielellisten käytäntöjen tarkastelu, joilla näitä suhteita ylläpidetään ja oikeutetaan (Jokinen & Juhila 1999: 86). Tutkimuksessani tarkastelen etenkin sukupuolten välisiä suhteita ja valta-asetelmia. Metodologian avulla on tarkoitus paljastaa, kuinka ”terveeseen järkeen” perustuvat käytännöt ovat itse asiassa tiedostamattomia, luonnollistettuja ideologisia representaatioita (Fairclough 2010: 31). Tarkastelen tätä aspektia etenkin analyysiluvun alaluvussa 3.3., jossa käsittelen kulttuurisia normeja. Kriittisen diskurssianalyysin tavoitteena on tuoda tutkimuksen piiriin yhteiskunnallisesti ja poliittisesti relevantteja aiheita ja tätä myötä lopulta saada aikaan muutos parempaan yhteiskunnassa (Pietikäinen 2000: 193).

Faircloughin (1989: 26, 109–168) mukaan kriittinen diskurssianalyysi rakentuu kolmesta tasosta: tekstin *kuvauksesta* (*description*), tekstin ja vuorovaikutuksen suhteen *tulkinnasta* (*interpretation*) sekä vuorovaikutuksen ja sosiaalisen kontekstin suhteen *selittämisestä* (*explanation*). Kuvauksen tasolla tutkitaan, millaisia kielellisiä – sanastollisia, kielipillisiä ja tekstirakenteisiin liittyviä – piirteitä tekstissä esiintyy. Tulkinnan tasolla olennaista on tulkitsijan vuorovaikutteinen suhde tekstiin, sillä merkitykset syntyvät vasta tulkinnan tuloksena. Tällä tasolla nimetään diskurssit. Selittämisen taso kytkee tulkinnat yhteiskunnalliseen ja kulttuuriseen kontekstiin: intertekstuaalisen analyysin avulla selvitetään, miten sosiaaliset rakenteet vaikuttavat diskurssien rakentumiseen. (Fairclough, 109–168; Saviniemi 2015: 271.) Täsmennän tasojen kuljettamista omassa analyysissäni seuraavassa luvussa.

3. ANALYYSI

Aloitin aineistoni analysoinnin sisällönanalyysin menetelmällä, eli taulukoin koko aineiston (ks. taulukko 1) ja poimin kustakin twiitistä kohosteisia kielenpiirteitä omiin kieliopiluokkiinsa. Kohosteisella tarkoitan kielenpiirrettä, jonka sisällyttäminen tekstiin on ollut pohdittavan valinnan tulosta. Seuraavaksi toteutin redusoinnin, eli poimin kielenpiirteistä ideologisesti latautuneet (esimerkiksi *tuleva raiskaaja*) ja täten tutkimuksen kannalta merkitykselliset. Tästä siirryin klusterointiin, eli ryhmittelin edelliset kielenpiirteet sopiviin yläluokkiin (esimerkiksi väkivalta). Toteuttaessani prosessin systemaattisesti kunkin twiitin kohdalla havaitsin aineistossa aktivoituvan peräti kuusi diskurssia. Toiseksi esimerkiksi pelkistykset *leimaaja* ja *kollektiivinen syyllisyys* jaottelin ryhmiin *leimaus* ja *syyllistys* ja katsoin niiden kuuluvan osaksi sortodiskurssia. Havainnollistan työskentelyprosessia alla olevassa taulukossa, Saviniemen (2015: 241) mallia mukaillen.

TAULUKKO 1. Esimerkki sisällönanalyysin ja diskurssianalyysin yhdistämisestä.

Aineisto	Kielenpiirteet	Redusointi (Pelkistys)	Klusterointi (Ryhmittely)	Diskurssit
Feministien trendaava ajatus kollektiivisesta syyllisyydestä: "jokainen mies ei ole riski, kuitenkin liian moni on, emme tiedä kuka on tuleva raiskaaja". Monikohan heistä olisi itsensä kanssa samaa mieltä vielä, jos mies-sanana vaihtaisi esim. maahanmuuttajaksi? #NotAllMen	- substantiivit: feministi riski mies maahanmuuttaja - substantiivilausekkeet: kollektiivinen syyllisyys tuleva raiskaaja - verbit: ei ole emme tiedä	feministi kollektiivinen syyllisyys riski raiskaus mies maahanmuuttaja	feminismi syyllistys vaara miessukupuoli väkivalta syrjintä	Feministit vastaan miehet Sorto Turvallisuus Väkivalta

Edellä esittämäni metodologisen lähestymistavan voi katsoa olevan yhdistelmä sisällönanalyysia ja diskurssianalyysia, sillä tutkin diskurssien esiintymistä sisällönanalyttisen taulukoinnin toteuttamalla. Menetelmiä yhdistää nimenomaan tekstianalyttinen luonne eli kielellisten piirteiden tarkka ja luokitteleva analysointi, joten sisällönanalyysi oli mielekäs vaihtoehto diskurssintutkimuksen alkuvaiheen analyysiksi (Tuomi &

Sarajärvi 2009: 117). En keskittynyt analyysissäni yksittäiseen semanttiseen tai syntaktiseen luokkaan, vaan katsoin vapaasti kaikenlaisien piirteiden aktivoivan diskursseja.

Keräämissäni aihetunnisteen #textmewhenyougethome, #notallmen tai #eikaikkimiehet sisältävissä twiiteissä aktivoituu säännöllisesti kuusi eri diskurssia eli kuusi tapaa puhua ilmiöstä ja siten rakentaa todellisuutta. Puolustajat vastaan vastustajat -diskurssi sisältää kolme aladiskussia (ks. luku 3.1.), joiden yhteislukumäärä on suurempi kuin muilla diskursseilla. Diskurssien aktivoitumisten lukumäärät olen ilmoittanut taulukossa 2.

TAULUKKO 2. Diskurssien aktivoitumiset aineistossa.

DISKURSSI	AKTIVOITUMISET AINEISTOSSA
Puolustajat vastaan vastustajat -diskurssi	29
Turvallisuuskurssi	27
Yhteiskuntajärjestys ja kulttuuri -diskurssi	24
Osallisuuskurssi	22
Väkivaltadiskurssi	21
Sortodiskurssi	12

Olen nimennyt diskurssit sen mukaan, miten ilmiötä sanallisesti merkityksellistetään ja mitä aihepiirejä tai puhumisen tapoja siihen liitetään. Diskurssien nimeäminen on subjektiivista tulkintaa, kuten jo Faircloughin analyysimallin toisen vaiheen nimitys *tulkinta* antaa ymmärtää, eli toinen tutkija olisi voinut päätyä toisenlaisiin nimeämisiin. Toisessa tutkimuksessa olisivat voineet korostua myös erilaiset diskurssit, mikäli ne olisivat erottuneet selvemmin tutkijalle (tutkimuksen luotettavuudesta ja pätevydestä ks. luku 1.3.). Edellä olevassa taulukossa esitetyt korkeat aktivoitumisen lukumäärät kuitenkin osoittavat, että eristämäni diskurssit ovat keskeisiä aineistossa. Selontekoni aineistonkeruusta takaa myös, että tutkimus on toistettavissa.

Tässä luvussa keskityn *kuvaamaan* nimeämiäni diskursseja ja havainnollistamaan esimerkkien avulla yksityiskohtaisesti, miten ja millaisten kielellisten piirteiden aktivoimina ne esiintyvät aineistossa. Aloitan käsittelyn yleisimmästä diskurssista ja siirryn järjestyksessä alaspäin kohti aineistossa vähiten aktivoitunutta diskurssia. Aineistoesimerkkien perässä suluissa ilmoitetut järjestysnumerot edustavat juoksevaa numerointia, jota käytin

aineistonkeruussa. Järjestysnumero 1. merkitsee ensimmäistä twiittiä, jonka hakutulokista löysin. Olen aakkostanut saman kirjoittajan muut twiitit niin, että järjestysnumero säilyy samana. En näe minkään yksittäisen kielenpiirteen suoriltaan aktivoivan diskursia, sillä kuten Salo (2015: 11) sanoo, puhe on toimintaa, eikä yksittäisiä sanoja voi irrottaa käyttöyhteydestään. Siispä sanottua on tutkittava juuri esittämiskontekstissaan voidakseen ymmärtää sen tarkempi, kontekstiinsa liittyvä merkitys (Jokinen 1999: 40).

Diskurssien kielellisen rakentumisen havainnollistamisen ohella käsittelen alaluvuissa yhteyttä sosiaaliseen kontekstiin, eli muun muassa historiallisiin ja yhteiskunnallisiin lähtökohtiin, joilla pyrin tekemään ilmiön ymmärrettävämmäksi. Kyseessä on siis *selittämisen* taso. Nostan esille maailmantietoa, tutkimustuloksia ja tilastotietoja. Tarkoituksena on osoittaa, kuinka kielellä tuotetaan, ylläpidetään tai muutetaan tietynlaista todellisuutta.

3.1. Puolustajat vastaan vastustajat -diskurssi

Aineiston diskursseista yleisin perustuu eri ryhmien vastakkainasetteluihin, ja se jakautuu kolmeen aladiskurssiin: naiset vastaan miehet -diskurssiin, feministit vastaan miehet -diskurssiin ja hyvät miehet vastaan huonot miehet -diskurssiin. Diskurssin kautta ilmiötä merkityksellistetään siis sukupuolittuneena kamppailuna, jossa kahteen ryhmään jakautuvat osapuolet eroavat toisistaan sivuuttamattomilla tavoilla. Tämä mustavalkoinen kah-tiajako käsittää kahden ensimmäisen aladiskurssin kohdalla, näkökulmasta riippuen, op-ponenttien olevan joko oikeassa tai väärässä. Kolmannessa poikkeuksesta ”hyvät miehet” ovat kannatuksen arvoisia, mutta on neuvottelun alaista, kuka siihen lukeutuu.

Aladiskurssit jakavat kielenpiirteistä ennen kaikkea tekstitasolla ilmenevän kahden ryh-män välisen vastakkainasettelun tai vertailun, jossa hyödynnetään vahvasti sisäryhmä-ulkoryhmä-ajattelua (ks. luku 3.1.1.). Näitä ryhmiä kuvastetaan substantiiveilla (*nainen, mies*), substantiivilausekkeilla (*miesten uhriutuminen*), nimeämisillä (*feministinen hyste-ria*) ja pronomineilla (*me, he*).

3.1.1. Naiset vastaan miehet -diskurssi

Aladiskursseista yleisin aineistossa on naiset vastaan miehet -diskurssi. Diskurssi kielen-tää ilmiön olevan binääristen sukupuolten välinen yhteenotto, jossa osapuolten sukupuol-
lella on sivuuttamaton ja olennainen merkitys. Merkityksellistä ei kuitenkaan ole yksilöt
vaan kollektiivit – ilmiöstä puhutaan kollektiivisella tasolla, *naisista* ja *miehistä* sosiaali-
sina luokkina, sillä kyseessä katsotaan olevan yleisesti sukupuolikäsityksistä juontuva on-
gelma. Toisinaan puhutaan myös *meistä* ja *heistä*, mikä ilmentää sisäryhmä–ulkoryhmä-
ajattelua. Sisäryhmä, eli tässä tapauksessa oma sukupuoli, nähdään tyypillisesti yhteisöl-
lisenä mutta yksilöistä koostuvana, ja sitä suositaan, kun taas ulkoryhmää yleistetään ne-
gatiivisissa piirteissä ja hyljeksitään. Ulkoryhmän kategorisoinnissa laaja ryhmä kuvataan
siis ikään kuin yhtenäisenä toimijana tai esimerkiksi yhtenäisesti syyllisenä. (Pälli 2003:
41, 134.) Diskurssia aktivoivat ennen kaikkea tekstitasolla ilmenevä substantiivisten su-
kupuolikäsitteiden tai *me-* ja *he-*pronominien vastakkainasettelu ja vertailu, indikatiivi-
lauseet ja retoriset kysymykset.

Koska puolustajat vastaan vastustajat -diskursseissa liikutaan yleisellä tasolla, diskurssia
aktivoi paljolti yleistäminen. Tämä ilmenee juuri puhumalla *naisista ja miehistä*, määrit-
tämättä kuinka laajasta joukosta on kyse, minkä paheksumiseen juuri #notallmen-aihe-
tunniste perustuu. Yleistämistä tapahtuu myös muiden piirteiden keinoin: kuten esimer-
kin (1) kvantifioivilla proadverbeilla *koskaan* ja *missään* (VISK 2008 § 741).

- (1) *Olen monta kertaa kuullut miehen huutavan, että naiset on frigidejä tai huoria tai frigidejä huoria. Koskaan, missään, en ole kuullut naisen puolustautuvan, että “ei kaikki naiset”. Hassua. Kun just toi on kuitenkin se, mitä me miehet usein sanotaan. #notallmen (15.)*

Esimerkin (1) twiitissä diskurssia aktivoi naisten ja miesten kollektiivisten ryhmien ver-
tailu, jonka kautta luodaan eroa sosiaalisten sukupuolten välille. Miespuoliseksi tunnis-
tettava kirjoittaja perustaa väitteensä indikatiivilauseisiin muotoiltuihin kokemuksiin. In-
dikatiivi-moduksella ilmaistaan kategorista väitettä: se ilmaisee episteemistä varmuutta
(VISK 2008 § 1590). Hän luonnehtii ilmiötä säännönmukaiseksi määränilmauksella
monta kertaa ja toistuvuuden adverbilla *usein* (VISK 2008 § 651). Kyseessä ovat henki-
lökohtaiset kokemukset, eikä kirjoittaja ulota väitettään laajempiin ryhmiin, mikä lisää
väitteen luotettavuutta. Sukupuolten ero reagoinnissa näyttäytyy elämäkokemuksen

perusteella merkittävänä. Ulottaessaan miehille osoitetun huonon piirteen itseensäkin, sisällyttäessään itsensä negatiiviseen sisäryhmään *me miehet*, kirjoittaja osoittaa puolueettomuutta.

Aineistossa diskurssi aktivoituu lähes poikkeuksetta naisten eduksi vastakkainasettelussa: myös miespuoliset kirjoittajat näyttävät suosivan naisten kantaa. Esimerkki (2) havainnollistaa, kuinka ongelma näyttäytyy ymmärrettävän miesten aiheuttamaksi tai ylläpitämäksi ja eritoten naisille haittaa tuovaksi.

- (2) *Ehdotus. #NotAllMen tulisi lukea "Kaikki miehet eivät ole luotettavia". Tämän takia yksin pimeällä kulkeva nainen joutuu pelaamaan venäläistä rulettia. Auttaisiko tämä ymmärtämään asiaa paremmin? Pelko ei kuulu yhteiskuntaan. #educateyourson #textmewhenyougethome #russianroullete (52.)*

Esimerkissä (2) kirjoittaja esittää suoran syy–seuraussuhteen naisten kokemasta pelosta miehiä kohtaan: lainausmerkeissä ilmaistun vaihtoehdoisen ja kuvitellun aihetunnisteen sisältämä indikatiivilause väittää, että *kaikki miehet eivät ole luotettavia*. Tämä nähdään suoraselitteisenä syynä sille, että naiset joutuvat ollessaan yksin vähävaloisilla julkisilla paikoilla metaforisesti *pelaamaan venäläistä rulettia*. Venäläinen ruletti tarkoittaa ’uhkapeliä, jossa kukin pelaaja vuorollaan laukaisee päätään kohti suuntaamansa revolverin, jonka rummussa on vain yksi satunnaiselle paikalle asetettu patruuna (jolloin kuoleman mahdollisuus on esim. yksi kuudesta)’ (KS 2021 s.v. *ruletti*). Kirjoittaja siis rinnastaa miesten naisille luoman uhan hengenvaaralliseen uhkapeliin, joka perustuu silkkään todennäköisyyteen. Uhkasta vihjaaminen aktivoi osaltaan turvallisuusdiskurssia (ks. luku 3.2.). Näiden uhkaavien tilanteiden väistämättömyyttä ja naisten haluttomuutta osallistua niihin ilmaistaan modaaliverbillä *joutuvat* (VISK 2008 § 1577). Retorisen kysymyksen keinolla puolestaan herätellään samanmielisyyttä lukijoissa (VISK 2008 § 1705). Twiitin pyrkimys on mitä todennäköisimmin kritisoida *#notallmen*-aihetunnistetta ja vakuuttaa ilmiöön liittyvän sukupuolittuneen keskustelun tarpeellisuudesta. Retoristen kysymysten vakuuttavaan voimaan luottaa myös esimerkin (3) kirjoittaja.

- (3) *#eikaikkimiehet vahingoita naisia. Mutta pyrkivätkö kaikki miehet puuttumaan asiattomaan käytökseen sitä nähdessään? Keskeyttävätkö naisen arvoa halventavat jutut? Opettavatko pojilleen suostumuksesta & naisten kunnioittamisesta? Välittävätkö kaikki miehet meidän turvallisuudesta? (25.)*

Twitissä nostetaan kysymyksiin muotoiltuina esiin naissukupuolen kohtaamat vääryydet ja miesten osallistuminen koetun epäoikeuden ja epätasa-arvon ylläpitämiseen. #eikaikkimiehet-aihetunnisteen oikeellisuutta horjutetaan yleisen tason retorisilla vastakysymyksillä, joihin ei odoteta vastauksia ja joiden muotoilu poissulkee myönteisen vastauksen. Kieliopillisesti miehet värittyvät twitissä aktiivisiksi tekijöiksi, joiden toiminta kohdistuu passiiviseen naiseen, johon viitataan myös sisäryhmään viittaavalla *me*-pronominilla. Näin luodaan kenties kuvaa todellisuudesta, jossa miehellä on enemmän toimijuutta, kykyä ja mahdollisuuksia tarkoitukselliseen toimintaan.

Miesten toiminnan tai sen puutteen arvosteleminen ja #eikaikkimiehet-aihetunnisteen tähdellisyys nousevat aineistossa teemaksi vielä kärjistetyissä muodoissa, joista ilmiön aiheuttama turhautuminen on havaittavissa. Esimerkissä (4) kirjoittaja rinnastaa miesten tunteet naisten pelkoon ironian keinoin.

- (4) *Hiljentykäämme seuraavaksi suremaan kaikkia niitä **miehiä, joiden tunteita on loukattu sillä, että naiset pelkäävät ahdistelua ja väkivaltaa** #EiKaikkiMiehet (30.)*

Twiiitti sisältää intertekstuaalisen viittauksen imitoidessaan kirkollista seremoniaa, jossa pappi kehottaa läsnäolijoita hiljentymään rukoukseen, taikka menehtyneitä varten pidettävää hiljaista hetkeä. Intertekstuaalisuudesta vihjaa monikon ensimmäisen persoonan imperatiivi, joka on luonteeltaan vanhahtava (VISK 2008 § 118). Seremoniallisen hetken syynä ollen *loukatut tunteet* virke saa ironisen sävyn. Kirjoittaja osoittaa kokevansa miesten vastareaktion mielettömäksi verratessaan miesten loukattuja tunteita naisten pelkoon ahdistelua ja väkivaltaa kohtaan. Ironiaa esiintyy toisaalta myös miesten näkökulmasta kirjoitetuissa twiiteissä, kuten esimerkki (5) tuo esiin.

- (5) *#NotAllMen -selittely on **miehiltä** itsekästä. **Jokainen mies** on vastuussa rakenteellisista raiskauksista ja väkivallasta. Kysyin **vaimolta** miten olisin **miehenä** vähemmän pelottava: "**Auttaisiko jos pukeutuisin mekkoon? Tai ripsiväri?**" **Vaimo** vastasi: "**Keijo mitä v*ttua nyt taas?**" (1a.)*

Esimerkissä (5) naisten ja miesten toisistaan poikkeavat sukupuoliroolit ja -käsitteet nostetaan ironiseen, vaimolle suunnattuun kysymykseen. Kirjoittaa vitsailen ehdottaa *rakenteellisten raiskausten ja väkivallan pelkäämisen ratkaisemiseksi miehenä mekkoon pukeutumista tai ripsiväriä*. Twitissä täten humorisoidaan feminiiniset sukupuolinormit

ja potentiaalisesti naisten miehiä vastuullistava pyyntö. Toisaalta twiitin ensimmäiset kaksi virkettä vihjaavat kirjoittajan kannattavan naisten puolta ilmiössä. Tämän sekä *vaimon* ymseän kommentin myötä syntyy vaikutelma, että vitsin ydin piileekin miesten neuvottomuudessa. Sekä naisille tyypillisten ulkoisten piirteiden omaksuminen että miesten avuttomuus ongelman ratkaisemisessa näyttäytyvät täten twiitissä naurunarvoisina.

3.1.2. Feministit vastaan miehet -diskurssi

Aladiskursseista toinen on hyvin läheinen naiset vastaan miehet -diskurssille. Feministit vastaan miehet -diskurssi eroaa edellisestä rajaamalla toista vastakkainasettelun osapuolta tarkemmin: aladiskurssissa asettuvat vastakkain *feministit* ja miehet. *Feministi* tarkoittaa 'feminismin kannattajaa' (KS 2021 s.v. *feministi*), ja *feminismi* on merkitykseltään 'naisen yhteiskunnallisen aseman parantamiseen ja sukupuoliroolien kyseenalaistamiseen tähtäävä aate; naisasialiike' (KS 2021 s.v. *feminismi*). Toisinaan diskurssin aktivoituminen ei tarvitse tekijöiden eksplisiittistä nimeämistä, vaan olen katsonut muun muassa ilmauksen *sen tyyppin naiset* ja feministisen liikkeen arvottamisen #notallmen-aihetunnisteen valossa aktivoivan diskurssia. Arvottavat vertailut ja vastakohtaparit muodostetaan yleensä substantiiveista, kuten *feministit* ja *miehet*, substantiivilausekkeista, kuten *feministien trendaava ajatus* ja *miesten uhriutumisen*, tai nimeämistä, kuten *feministinen hysteria*. Ideologisia merkityksiä sisältävät myös aineiston verbivalinnat, joilla väritetään tietynlaista kuvaa diskurssin tekijöistä.

Ilmiön ongelmaksi tai uhriksi ei nimetä koko naissukupuolta. *Feministi*-käsitteellä on enemmän liikkumavaraa sen sisältämien tarkoitteiden suhteen. Yleisemmin aineiston perusteella feministeistä saa käsityksen, että kyseessä ovat todennäköisemmin juuri tietynlaiset, vasemmistolaiset ja liberaaliarvoiset naiset. Esimerkki (6) implikoi näissä naisissa koetun ongelmallisuuden piilevän vähemmistöarvojen sijoittamisessa konservatiivisia tai nationalistisia arvoja korkeammalle.

- (6) ***Mikä feministejä vaivaa, kun haluavat tuhota lintukodon, mutta sitten kitisevät kun niin tapahtuu? Miksi esimerkiksi koettu turvattomuus on noussut 90-luvun jälkeen? Saako siitä edes puhua? #NotAllMen trendaa, mutta pitäisikö laittaa myös #suomitakaisin trendaamaan? (22.)***

Esimerkissä (6) feministejä merkityksellistetään *lintukodon* tahallisiksi tuhoajiksi. *Lintukoto* on metafora 'onnen saarelle, onnelalle' (KS 2021 s.v. *lintukoto*), jolla kirjoittaja *#suomitakaisin*-aihetunnisteesta päätellen viittaa Suomen valtioon. Aihetunniste *#suomitakaisin* on Perussuomalaisen puolueen presidentinvaaleihin valjastama mainoslause, jolla viitataan suomalaisten tarpeiden priorisointiin yhteiskunnassa (Purra 2020). Twiitin kielellisten valintojen perusteella saa käsityksen johtopäätöksestä, että vasemmistoarvoiset, maahanmuuttosuotuiset *feministit* ovat itse syyllisiä nykytilanteeseen. Kirjoittaja kuvailee feministitoimijoiden käytöstä verbillä *kitistä*, joka tarkoittaa 'nitistä, natista, narista' (KS 2021 s.v. *kitistä*), ja jolla viitataan tyypillisesti lapsiin. Suomalaisten miesten sijasta ongelmaksi nähdään siis lapsenomaisesti käyttäytyvät feministit sekä muunmaalaiset ihmiset.

Feministi-käsitteellä viitataan todennäköisemmin naiseen, mutta se voi kattaa myös muita sukupuoliä. Intersektionaalisen feminismin viitekehykseen kuuluu identiteettien tarkastelu muun muassa sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen yhteisvaikutuksen kautta (KS 2021 s.v. *feminismi*). Feminismiin voi siis mukaan lukeutua ja feministiksi voidaan maalata diskurssissa myös muunsukupuolisia tai miehiä, jotka niin sanotusti liittoutuvat miesryhmän puolustajien sijasta ilmiötä kannattavien kanssa tai edustavat vasemmistoarvoja. Esimerkissä (7) feministimiehet nähdään vaarallisiksi *kämyskeneen* kuuluvan naisen näkökulmasta. Feministi-nimeämisellä onkin vielä se rajaava ominaisuus, että se ei sisällytä itseensä kaikkia naisia.

- (7) *Hyvät liberaalit naiset. On surullista lukea #metoo-kokemuksianne, joita vihervasemmistopiireissä pyörivillä on valtavasti. Vapautukaa ahdistelusta: häipykää skenestänne ja kauas miesfeministeiksi tekeytyvistä saalistajista. Täällä kämyskenessä on kivaa olla nainen. #notallmen* (11b.)

Twiitissä *vasemmistopiirit* ja niissä piilevät *miesfeministeiksi tekeytyvät saalistajat* nähdään ongelman, seksuaalisten hyväksikäyttäjien, ytimeksi. Vastuu ikään kuin siirretään *liberaaleille naisille* – on heidän tehtävänsä yksinkertaisesti *vapautua ahdistelusta*, mikä ilmaistaan imperatiivilauseen eli käskyn muodossa (VISK 2008 § 1590). Tässäkin esimerkissä ilmiön takana oleva ongelma nähdään feminismin itse aiheuttamana, ja ratkaisuksi ehdotetaan astumista *kämyyn skeneen* eli kansallismielisyyden, maahanmuuttokriittisyyden ja rasismin ympärille kehittyneeseen yhteisöön (US s.v. *kämy*; KS 2021 s.v. *skene*).

Siinä missä naiset vastaan miehet -diskurssissa naiset saivat valtaosan kannatuksesta, feminismiin liittyä aineistossa vahvoja negatiivisia konnotaatioita. Feminismi-käsitteisiin tai tarkoitteisiin viittaaminen tapahtuu lähes poikkeuksetta kielteisessä yhteydessä, kuten esimerkissä (8). Vaihtoehtoisesti käsitteiden käyttäminen ryhmään itse identifioituessa edellyttää itseironista asennetta, mikä näkyy esimerkissä (9).

(8) *Päivän **feminismischeisse**: "...patriarkalisessa yhteiskunnassa jokainen ihminen on sisäistänyt misogyniisia, seksistisiä ja naista alentavia ajatus- ja toimintamalleja..." #eikaikkimiehet* (34.)

(9) *Tänään heräsi mun **feministimörköni** taas henkiin kiitos #notallmen.* -- (17.)

Feministi-termin käyttö halventavassa merkityksessä on tiedostettu kummassakin esimerkissä. Esimerkissä (8) feministinen ja *jokaista ihmistä* koskeva sanoma nimetään uudelleen *feminismischeisseksi*, jossa jälkiosa on saksasta lainattu, 'paskaa' tarkoittava slangisana. Esimerkissä (9) kirjoittaja tunnistaa käsitteeseen liittyvät negatiiviset konnotaatiot ja nimeää itsensä pejoratiivisesti *feministimörköksi*. *Möröllä* tarkoitetaan kuvaannollisesti 'pahaa, pelottavaa asiaa, uhkaa' (KS 2021 s.v. *mörkö*). Lazar (2007: 19) huomauttaa, että maailmanlaajuisesti suosituksi noussut, mediaystävällinen jälkifeministinen diskurssi rakentaa kuvaa sukupuolten välisen valta-asetelman kääntymisestä ylösalaisin, naisten eduksi. Niinpä feministinen liike tulkitaan väärin ja se näyttäytyy uhkana miehille. (Lazar 2007: 19). Esimerkin (9) kirjoittaja vaikuttaa tiedostavan feministin edustaman symbolisen uhkan twiitissään.

3.1.3. Hyvät miehet vastaan huonot miehet -diskurssi

Aladiskurssi on aineiston diskursseista harvinaisin mutta toistuvuudessaan kiistaton. Hyvät miehet vastaan huonot miehet -diskurssi rakentuu ennen kaikkea miesten mustavalkoisesta jakamisesta kahteen ryhmään, joista toinen nähdään hyvänä ja toinen pahana. Sisäryhmä-ulkoryhmä-ajattelu, *meidän* ja *heidän* eron tekeminen, näkyy aladiskursseista kaikkein eniten juuri kyseisessä. Esimerkki (10) havainnollistaa, kuinka diskurssia aktiiviset kirjoittajat yleisesti mieltävät itsensä kuuluvan *hyvien tyyppien* sisäryhmään, joka poikkeaa huonoista miehistä *kunnollisuudellaan*. Ulkoryhmä puolestaan koostuu joko "todellisista pahantekijöistä" tai miehistä, jotka eivät ota naisten huolia tosissaan ilmiön

keskustelussa. Kielellisistä piirteistä nimenomaan tällaiset nimeämiset ja niiden vastakain asettaminen aktivoivat diskurssia. Myös toimintaa kuvaavat verbit ovat olennaisia, sillä ne rakentavat tietynlaista kuvaa osapuolista. Yleistä on myös suora puhuttelu ja käskyjen antaminen.

- (10) ***Kunnollisten jätkien kanssa pohdimme miten voisimme olla vieläkin pienempi turvallisuusuhka naisille. Emme keksineet ratkaisua mutta nyt tunnen ainakin itseni paremmaksi ihmiseksi. Ainakin suoraselkäisesti otimme syytökset vastaan emmekä vedonneet "en se minä ollut!"*** #NotAllMen (1b)

Satiirilta vaikuttavassa twiitissä *kunnollista jätkää* merkityksellistetään siten, että hän ottaa vastuuta naisten kokemasta turvallisuusuhasta pohtimalla ratkaisua ongelmaan. *Kunnollisella* tarkoitetaan muun muassa 'säädyllystä, rehellistä, kunniallista' (KS 2021 s.v. *kunnollinen*). Ratkaisun keksimistä *paremman ihmisen* statuksen saaminen ei kuitenkaan twiitin mukaan vaadi. Vastakohtana on mies, joka *vetoaa "en se minä ollut!"*. Kunnollisuudesta seuraa ja *suoraselkäisyyttä* edellyttää siis naisten huolen kuuleminen ja asian mietiskeleminen torjumisen sijasta, mutta ei välttämättä toiminta. *Kunnollinen jätkä* koee myös olevansa jo lähtökohdiltaan komparatiivisesti *pienempi turvallisuusuhka*. Tätä presupponoi adverbti *vieläkin*, joka ilmaisee, että 'kyseiseen aikaan jokin on olemassa, tapahtuu, jatkuu' (KS 2021 s.v. *vielä*). Seuraavassa esimerkissä puhutellaan *#EiKaikkiMiehet-porukkaa*, jonka kuuluminen hyvien miesten ryhmään tulee niin ikään kyseenalaistetuksi.

- (11) ***#EiKaikkiMiehet -porukka: just stop it. Olisi korkea aika olla hetki hiljaa. Suurin osa meistä on vähintään ollut reagoimatta tilanteisiin, joihin olisi pitänyt puuttua. Jos olet AIVAN VARMA ettet kuulu "siihen joukkoon", saatat hyvinkin kuulua. Sillä lailla etuoikeus sokeuttaa.*** (28.)

Eufemistinen nimeäminen *"se joukko"* aktivoi diskurssia viitatessaan todennäköisesti miehiin, jotka nähdään ilmiön todellisiksi ongelman aiheuttajiksi ja joihin ei haluta lukeutua mukaan. Twiitin kirjoittaja kyseenalaistaa aihetunnisteen oikeellisuuden vetoamalla, että aihetunnistetta levittävä henkilö saattaa *hyvinkin kuulua "siihen joukkoon"*. Pällin (2003: 119) mukaan oman ryhmän suosimista toisen kustannuksella voidaan pitää valtasuhteisiin liittyvänä ilmiönä. Esimerkin (11) kirjoittaja huomauttaa samansuuntaisesti, että etuoikeus voi sokaista ihmisen näkemästä todellisuutta. Twiittaaja konstruoi myös reagoimattomuuden *tilanteisiin, joihin olisi pitänyt puuttua* olevan osoitus siitä, että

ihmisellä on parantamisen varaa. Tämä liittyy diskurssin neuvotteluun *hyvästä miehestä*: riittääkö passiivisuus ja lain silmissä tuomittavien tekojen tekemättömyys, vai onko aktiivinen toimijuus, motivoitunut muutoksen tuominen, edellytys.

Kuten esimerkki (10) havainnollistaa, toisinaan diskurssissa pyritään tuomaan esille omaa paremmuutta ja jollain tapaa kenties väistetään vastuuta, sillä itseä ja omaa ryhmää ei nähdä osana ongelmaa. Toinen potentiaalinen motiivi diskurssissa on, että arvottavien nimeämisten ja toiminnan kuvausten avulla pyritään kannustamaan muita toivottuun käytökseen, jolloin parempaan ryhmään kuulumisen osaltaan motivoi toimintaa. Tämä uudelleenohjaaminen näkyy esimerkissä (12).

(12) *Hei #EiKaikkiMiehet! Mun mielestä yksi iso pointti tässä ahdistelukeskustelussa on juurikin herätellä niitä kunnollisia kundeja toimimaan siinä tilanteessa kun todistavat ahdistelua. Älä katso muualle, älä paina villaisella. Älä uhriudu, siitä ei ole mitään hyötyä kenellekään. (27.)*

Twitissä #EiKaikkiMiehet-kirjottajille suunnataan kieltomuotoisia imperatiivilauseita, jotka ilmenevät tässä kontekstissa käskyinä. Kanniston (2016: 16–17) mukaan kielteinen käskylause on voimakkaampi ilmaistessaan ehdotonta käskyä, kun taas myönteinen käskylause on muodoltaan kohteliaampi. Kirjoittaja merkityksellistää passiivisuuden ja puolustuksellisen kannan ottamisen siis ehdottoman kielletyiksi toimintatavoiksi, joihin *kunnollinen kundi* ei hänet heräteltyä osallistu.

3.2. Turvallisuusdiskurssi

Toiseksi yleisin diskurssi aineistossa on turvallisuusdiskurssi, jossa nostetaan esille naisten kokema turvattomuus ja pelon tunne julkisilla paikoilla. Se liittyy juuri ilmiön aloittaneen #textmewhenyougethome-aihetunnisteen levittämiseen varotoimien ja kokemusten jakamiseksi. Keskustelun kulminoitua #notallmen-tunnisteeseen turvattomuuden kokemukseen ovat ottaneet kantaa laajemmin myös miespuoliset henkilöt. Diskurssia aktivoivat verbivalinnat, kuten *teeskennellä puhuvansa puhelimessa* tai *juosta karkuun*, joilla kuvataan erilaisia potentiaalisia vaaratilanteita ja niissä käyttäytymistä. Modaaliverbeillä kuvataan turvakeinojen käyttämisen tai vaaratilanteisiin päätyminen vääjäämättömyyttä ja mahdollisuutta. Turvakeinoja, -riskejä ja tunnekokemuksia kuvaillaan substantiiveilla,

kuten *turvallisuusuhka*, *turvasumutin* ja *pelko*, ja substantiivilausekkeilla, kuten *miesten pelkääminen* ja *koettu turvattomuus*.

Diskurssia aktivoivissa twiiteissä keskustelun alaisena ovat määritellysti miesten aikaansaamat, läsnäolevat ja potentiaaliset *riskit* ja *vaarat*, joihin on varauduttava turvakeinoin. Turvakeinoja nimetään esimerkissä (13). Esimerkissä (14) puhutaan puolestaan naisten todellisuuden osaksi merkityksellistetyistä alituisesta varuillaanolosta.

- (13) *Moni nainen kokee turvattomuutta ulkona yksin kävellessään. Itsekin kuulun tähän joukkoon. Jos lähdän illalla lenkille, laitan usein sijainnin päälle, ja jaan sen miehelleni siltä varalta, että jotain sattuisi. #textmewhenyougethome (54.)*
- (14) *Naiset oppivat jo pienestä pitäen varomaan miehiä, erityisesti kun ovat pimeällä ja yksin. Heitä myös kasvatetaan yhteiskunnassa tähän, ettei saa yksin kävellä kun naisena se on vaarallista. #väkivalta #eikaikkimiehet #NotAllMen #ta-saarvo (33.)*

Edellisissä twiiteissä ilmiötä merkityksellistetään turvallisuuden teeman kautta. Esimerkissä (13) kirjoittaja konstruoii naisten turvattomuuden kokemuksesta yleisen ilmiön indikaatiivilauseen keinoin väittäessään *monen naisen* jakavan turvattomuuden kokemuksen. Esimerkin (14) kirjoittajan mukaan naisille on faktuaalisesti opetettu miesten *varomista* ja *yksin pimeällä* kävelemisen välttelemistä. *Varoa* merkitsee toimintaa, jossa subjekti 'koettaa toimia jotakin vaarallista tai vahingollista välttämällä, niin ettei itselle tai toisille aiheudu vahinkoa' (KS 2021 s.v. *varoa*). Kummassakin twiitissä esitetään samantyyppinen syy-seuraussuhde: kirjoittaja jakaa sijaintinsa miehelleen, koska jotain voi sattua *yksin* lenkillä; *ulkona ei saa yksin kävellä*, sillä se on *naisena vaarallista*. Kirjoittajat implikoivat, että vaara on sukupuolittunutta. Kummassakin twiitissä käytetyt kontekstuaaliset adverbit *yksin* ja *pimeällä* tai *illalla* korostuvat monessa kohdissa aineistoa diskurssia aktivoivissa teksteissä, ja näin naisille kirjoitetut pelon kokemukset sijoitetaan etenkin kyseisiin miljöisiin.

Vaarallisiin tilanteisiin joutuminen kuvataan diskurssissa rutiinimaiseksi ja miltei kaikkien naisten jakamaan kokemusmaailmaan kuuluvaksi ongelmaksi. Turvallisuusdiskurssia aktivoivissa teksteissä korostuu siis nimenomaan naisnäkökulma ja usein myös naisten ja miesten vastakkainasettelu (ks. luku 3.1.1.). Miehen rooli keskustelussa näkyy

toisinaan myötäeläjänä, kuten esimerkissä (15). Usein mies toimii kuitenkin viestin vastaanottajana, kuten esimerkissä (16), tai torjuna, kuten esimerkissä (6).

(15) *Se joka vähättelee naisten kokemaa häirintää julkisissa paikoissa, hän on oikeasti osasyyp tähän. Mä oon itse joutunut hankkimaan silloiselle puolisolalle turvasumutinta ja mennyt esim. iltaisin kun hän pääse töistä aina metroasemalle. Näin ei pitäisi olla. #TEXTMEWHENYOUGETHOME (41.)*

(16) *Kiitos kaikille #textmewhenyougethome twiittaajille, jotka ovat jakaneet kokemuksiaan. Erityinen kiitos esiin nostetuista keinoista, joiden avulla voi miehenä vahvistaa kaikkien turvallisuuden kokemusta. Taas omia etuoikeuksia tunnistettu ja voi toimia jatkossa turvallisemmin. (42.)*

Ensin mainitussa twiitissä kirjoittaja osoittaa tunnistavansa *naisten kokeman häirinnän* ilmiön aidoksi ongelmaksi sen omakohtaisen todistamisen kautta. Henkilö kuvailee *joutuneensa hankkimaan puolisolleen turvasumuttimen*. Modaaliverbillä *joutua* hän luo kuvaa toiminnan välttämättömydestä ja vaihtoehdottomuudesta (VISK 2008 § 1551). Turvattomuudesta kärsiväksi tapahtumapaikaksi nimetään jälleen julkinen ja pimeä paikka. Esimerkin (16) miespuoliseksi ilmenevä kirjoittaja puolestaan osoittaa niin sanotusti aiheiston perusteella miehiltä toivottua reaktiota twiitissään, eli kuulevaa ja vielä toimintaan ryhtyvää vastaanottoa – johon esimerkin (15) kirjoittaja implisiittisesti osoittaa sitoutuneensa jo aikaisemmin puolisonsa myötä. Kirjoittaja vakuuttaa huomioineensa *turvallisuuden kokemusta vahvistavat keinot*, joita diskurssissa on vastapuolelle esitetty tilanteen korjaamiseksi. Viimeinen lause on nollasubjektillinen ja saa tällöin modaalisen tulkinnan: lause ei kuvaa teon suorittamista sinänsä, vaan että sen *voi* suorittaa, eli mahdollisuutta (VISK 2008 § 1353). Kirjoittaja siis sanoo, että jatkossa on *mahdollista* toimia turvallisemmin, kun taas ennen etuoikeuksien tunnistamista se ei välttämättä ollut mahdollista.

Turvallisuusdiskurssi ongelmallistaa naisten liikkumisen valvomattomilla julkisilla paikoilla. Yleisesti naisten turvallisuus ja siitä välittäminen kyseenalaistetaan, kuten esimerkissä (3). Ongelma nähdään sukupuolittuneena, sillä juuri naiset raportoivat kokevansa pelkoa, turvattomuutta ja rajojensa rikkomista arjessaan. Uhaksi puolestaan nähdään yksinomaan miessukupuolen edustajat. Esimerkki (17) ilmaisee, että tämä keskustelun sukupuolittuneisuus koetaan toisinaan mustavalkoisena ja koko totuutta kertomattomana.

(17) *Kun puhutaan naisiin kohdistuvasta häirinnästä, niin miksi niin monen vasta-argumentti tähän on ”miehiäkin voidaan häiritä”?* – – (49.)

Esimerkissä (17) lainataan miesten vasta-argumenttia ”miehiäkin voidaan häiritä”, jossa modaalisesti ilmaistaan toisenkin sukupuolen mahdollisuutta joutua häirinnän uhriksi. Twiitillä viitataan ilmiöön liittyvään neuvotteluun, jossa toisen osapuolen eli miesten häirintä halutaan nostaa mukaan keskusteluun, sillä keskustelun keskittyminen pelkästään naisiin näyttää yksipuolisena ja kenties tarpeettomana. Naisiin kohdistuvaa häirintää ei siten välttämättä nähdä erillisenä tai omaa tarkastelua vaativana ilmiönä. Criado Perezin (2020: 71) mukaan naisten yleisillä paikoilla kokemaa häirintää tekee näkymättömäksi sukupuolidatan puute sekä se fakta, että miehet eivät käyttäydy uhkaavasti miesseurassa olevia naisia kohtaan. Brasilialainen tutkimus selvitti, että miehet, jotka eivät todistaneet naisten häirintää, eivät yksinkertaisesti tietäneet sen tapahtumisesta ja usein sivuuttivat siitä kertovat naiset todisteiden puutteessa (Criado Perez 2020: 71). Toinen uskottavuutta syövä tekijä on viralliset tilastotiedot, joiden mukaan miehet ovat todennäköisempiä rikoksen uhreja yleisillä paikoilla. Tilastotiedoista ei kuitenkaan näy naisten kokema seksuaalinen häirintä, sillä sitä ei sisällytetä rikostilastoihin. Hyvin usein naiset eivät myöskään ilmoita tapauksista, joissa heihin on kohdistunut häirintää tai väkivaltaa. (Criado Perez 2020: 70–72.) Naiset pelkäävät kaksi kertaa todennäköisemmin kuin miehet julkisilla paikoilla, ja tutkimusten valossa pelko näyttää oikeutetulta, kuten myös turvallisuuskeskustelun keskittyminen vain toiseen sukupuoleen (Criado Perez 2020: 68). Toisaalta myös miesten torjuvat reaktiot tulevat ymmärrettäväksi tutkimusten ansiosta.

3.3. Yhteiskuntajärjestys ja kulttuuri -diskurssi

Kuten valotin alaluvussa 3.1.1., naisiin kohdistuvaa *rakenteellista* häirintää ei merkityksellistetä yksilöiden aiheuttamaksi ongelmaksi, vaan tarkastelun kohteena ovat kollektiivit. Puhuessamme naisista ja miehistä puheenalaisena ovat sosiaaliset luokat, jotka tunnistamme ennen kaikkea ulkonäön perusteella. Yhteiskuntajärjestys ja kulttuuri -diskurssissa merkityksellistäminen viedään yhteiskunnallisemmalle tasolle, kollektiivien piirteiden, normien, oikeuksien ja velvollisuuksien määräämisen ääreen. Diskurssissa tarkastellaan juuri länsimaalaista patriarkaalista yhteiskuntaa ja sitä ylläpitävää kulttuuria normistoinen. Diskurssia aktivoivat tiheimmin substantiivilausekkeet, joilla kuvataan

ideologisia, normatiivisia ja institutionaalisia ilmiöitä, kuten *hegemoninen maskuliinisuus, ajatus- ja toimintamallit* sekä *yhteiskunnan rakenteisiin juurtunut ongelma*. Myös yhteiskunnan toimintaan ja toimijoihin viittaavat substantiivit, kuten *poliisi, etuoikeudet* ja *asenteet*, sekä jotkin väitteenomaiset indikatiivilauseet aktivoivat diskurssia.

Yhteiskuntajärjestys ja kulttuuri -diskurssin kautta ilmiötä käsitellään siis yhteiskunnalliset rakenteet ja historia tiedostaen. Yhteiskunnallisten laitosten vaikutus todellisuuden tuottajana huomioidaan esimerkissä (18) siinä, millaista tekstiä media toimittaa.

- (18) *Muistan, kuinka nuorena **luin jostain englanninkielisestä lehdestä**, että kannattaa yöllä kadulla liikkussa näyttää mahdollisimman tylsistyneeltä, ehkä haukottella, eikä katsoa kehenkään päin. Olin ehkä 15. Muistan ajatelleeni, että aika hyvä keino. Kylmävä ajatus. #NotAllMen (16.)*

Esimerkki (18) havainnollistaa, kuinka sanoma- ja aikakauslehdet voivat osaltaan arkipäiväistää naisen kokemusmaailmaan kuuluvaa pelkoa hyökätyksi tulemisesta. Englanninkielisessä lehdessä on ollut yleinen ohje siitä, miten vetää mahdollisimman vähän huomiota itseensä *yöllä kadulla liikkussa*. Kirjoittaja nimeää muistonsa *kylmäväksi ajatuksiksi*, millä hän kenties ilmaisee ilmiön keskustelun, asioista puhumisen uudella tavalla ja vastuun siirtämisen uhreista tekijöihin, herättäneen todellisuuden kriittisempään ja tuomitsevampaan tarkasteluun.

Aihetunnisteiden kuljettaman ilmiön neuvottelun kohde nähdään siis syvemmin nousevan sukupuolittuneisuutta ylläpitävistä yhteiskunnan rakenteista, eikä siten yksin vain yksilöitä aseteta vastuuseen haitallisista toimintatavoista. Tähän liittyy esimerkkien (19) ja (20) ajatukset siitä, miten epäoikeudenmukaisia asioita pidetään tavallisina, koska niihin on totuttu yhteisössä ja koska ne kuvataan luonnollisina, ilmiselvinä ja hyväksyttävänä.

- (19) *Naisten kokema häirintä on **niin arkipäiväistä ettei siihen sivulliset ja poliisi puutu**. -- (2.)*
- (20) *Väkivallassa ei ole kyse siitä, että **on virhe liikkua pimeällä** vaan siitä, että **naisiin kohdistuva väkivalta on sukupuolistunutta ja rakenteellista. Ministereihin kohdistuva vihapuhe** ja naisten pimeällä kokema pelko ovat osa samaa jatkumoa. #textmewhenyougethome #naisjärjestöt (38.)*

Esimerkissä (19) esitetään syysuhde, että naisten häirintään ei puututa laillisesti *poliisin* tai *sivullisten* toimesta sen *arkipäiväisen* luonteen vuoksi. Twiitti rakentaa kielellisesti ilmiöstä kuvan, jonka mukaan häirintä on niin normalisoitua yhteiskunnassa, että siihen sekaantumista ei pidetä tarpeellisena. Fairclough (1989: 84–85) kielentää, että maailmalisista ”itsestäänselvyyksistä” puhuttaessa ei tyypillisesti huomata, kuinka oletukset eivät pohjaudu pelkkään maalaisjärkeen vaan itse asiassa epätasa-arvoisiin valtasuhteisiin.

Esimerkissä (20) kirjoittaja neuvottelee uutta merkitystä naisiin kohdistuvalle väkivallalle väittäen indikatiivilauseella, että ilmiö on *sukupuolittunut ja rakenteellinen*. *Rakenteellinen* tarkoittaa ’rakennetta koskevaa, siihen kuuluvaa tai siitä johtuvaa, konstruktivistista, koossa pitävää’ (KS 2021 s.v. *rakenteellinen*). Ilmiö nostetaan siis yhteiskunnalliselle tasolle. Kieltäessään ilmiössä olevan kyse indikatiivisesta väitteestä, että *on virhe liikkua pimeällä*, kirjoittaja presupponoi, että sitä on merkityksellistetty vastaavalla tavalla. *Virheellä* tarkoitetaan ’hyväksyttävästä tai normaalista poikkeavaa seikkaa, vikaa’ (KS 2021 s.v. *virhe*). Twiitin mukaan naisten syyllistämistä pimeällä liikkumisesta olisi siis siirryttävä ongelman rakenteelliseen tarkasteluun. Toisessa virkkeessä hän väittää *ministereihin kohdistuvan vihapuheen* ja pimeällä koetun pelon olevan saman ilmiön eri ilmenemistavat. Criado Perez (2020: 280) myös huomioi teoksessaan naispoliitikkojen kohtaamaan sosiaalisen paheksunnan. Vuonna 2010 tehdyssä tutkimuksessa havaittiin, että kumpiakin mies- ja naispoliitikkoja pidetään valtaa tavoittelevina, mutta sitä pidettiin ongelmana vain naispoliitikkojen kohdalla. Criado Perezin mukaan tämä johtuu sukupuoliorneista: naisia pidetään ennakkoluuloisesti enemmän sosiaalisesti suuntautuneina eli lämpiminä ja hoitavina, joten tästä ”moraalisena” nähdystä positiosta poikkeaminen herättää ihmisissä järkytystä. (Criado Perez 2020: 280–281.)

Siinä missä nainen käsitetään rakenteellisen häirinnän uhriksi, esimerkissä (21) miehelle tunnustetaan etuoikeutettu asema, jossa hänen ei tarvitse kärsiä ahdistelusta, vaan hän voi sitä itse aiheuttaa tai sivuuttaa. Miehinen valta-asema sisältää täten myös enemmän vastuuta, kuten esimerkki (22) ilmaisee.

(21) *Se, että näistä asioista älähtää tyyliin #notallmen tai että mua syyllistetään, kieltoutuu mun mielessä termiin sukupuolinen itsetunto eli kuinka paljon on kapasiteettia käsitellä asiaa. Ja se johtaa juurensa (osaksi) kapoisesta mieskuvasta, jossa ei tarvii asettua muiden asemaan.* (20.)

- (22) Sv: *r*iskaus Kuten rasistiset teot, naisten ahdistelu ei synny tyhjiöstä. Näitä ruokkivan ja mahdollistavan kulttuurin muuttaminen kaipaa erityisesti miesten panosta, koska heidän sanomisillaan on toisille miehille enemmän painoarvoa. #EiKaikkiMiehet #NotAllMen (3b.)*

Miehelle suotu etuoikeutettu asema nimetään #notallmen-aihetunnisteen ja torjuvan kannan nousun syyksi esimerkissä (21). Kirjoittajan mukaan *kapoisa mieskuva* eli 'rajallinen, yksipuolinen, ahdasnäköinen' (KS 2021 s.v. *kapea*) 'mielikuva miehestä' (KS 2021 s.v. *mieskuva*), *jossa ei tarvii asettua muiden asemaan* estää mieshenkilöä käsittelemästä asiaa kokonaiskuvan nähden. Katson muiden asemaan asettumisen viittaavan empatiaan eli 'myötätuntoiseen eläytymiseen' (KS 2021 s.v. *empatia*). Naisille osoitettuja sosiaalisia piirteitä, kuten lämpöä ja hoivaavuutta, ei normatiivisesti odoteta miehiltä, joten myötätuntoinen lähestymistapa voi olla hankalampi omaksua.

Esimerkissä (22) *rasistisia tekoja ja naisten ahdistelua ruokkiva ja mahdollistava kulttuuri* nimetään ongelman juureksi. *Kulttuurilla* tarkoitetaan 'jonkin elämänalueen tai yhteisön piiriin kehittyneitä ja vakiintuneita ajattelu- ja toimintatapoja' (KS 2021 s.v. *kulttuuri*). Kulttuuri ikään kuin elollistetaan ja nähdään omaehtoisena twiitissä, kun sitä kuvaillaan adjektiivimaisilla partisiipeilla *ruokkiva ja mahdollistava*. Kulttuurin muuttaminen nimetään oikeastaan ilmiön ratkaisuksi ja miesten panos sen edellytykseksi. Kirjoittajan mukaan miesten sanomisilla on *enemmän painoarvoa* 'tärkeyttä, merkitystä' (KS 2021 s.v. *painoarvo*) muille miehille. Tulkittavasti miesten historiallinen valta-asema ja sukupuoleen kulttuurisesti liitetyt ominaisuudet suovat enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa.

Diskurssissa yhteiskunnan rakenteet ja niistä ihmisten sisäistämät ongelmalliset asenteet ja käyttäytymismallit nimetään ilmiön juuriongelmaksi. Siispä rakenteiden uudelleen muovaaminen nähdään ratkaisuna, mitä implikoi esimerkki (23).

- (23) *Haluan elää yhteiskunnassa, jossa tajutaan että lyhyt hame tai humala ei r*iskaa, vaan ihminen. Haluan elää yhteiskunnassa, jossa väkivaltaa ei kutsuta seksiksi. Joka ei vihaa naisia ja tee miehistä saalistajia ja jossa jokainen saa kävellä kotiin pelotta. #textmewhenyougethome (46.)*

Ratkaisun saavuttaminen kuvataan jopa toivottomaksi esimerkissä (23). Tehotoistamalla virkkeissään päälausetta *haluan elää yhteiskunnassa* kirjoittaja kuvaa ideaalista

yhteiskuntaa kieltojen kautta. Kieltolauseet kieltävät lauseiden kuvaaman asiointilan ja samalla aktuaalistavat mielessä vastaavan myönteisen vaihtoehdon, kuten että *väkivaltaa kutsutaan seksiksi* (VISK 2008 § 1610). Myönteiset vaihtoehdot edustavat käsitystä nykyisestä ja negatiivisesta maailmankuvasta, jossa tasa-arvo ja oikeus eivät toteudu ja sukupuolista tuotetaan miltei toistensa viholliset. Nykyinen yhteiskuntajärjestelmämme on patriarkaalinen, joka systemaattisesti etuoikeuttaa miehiä sosiaalisena ryhmänä ja puolestaan haittaa ja sulkee ulos naisia sosiaalisena ryhmänä (Lazar 2007: 5). Valtajärjestelmää pidetään yllä puhumisen tapojen kautta, mitä twiitissäkin tuomitaan: *humala ei r*iskaa*, mutta tällaista todellisuutta tuotetaan, kun päihtymyksen katsotaan oikeuttavan muutoin tuomittavaa tekoa.

3.4. Osallisuusdiskurssi

Neljänneksi yleisin diskurssi edustaa keskustelullisen ilmiön yhteisöllisyyttä korostavaa ja toimintaan tähtäävää puolta. Osallisuusdiskurssia aktivoi yleisesti suora tai epäsuora puhuttelu. Lukijaa puhutellaan tekemällä ehdotuksia tai antamalla imperatiivisia käskyjä (*puutu siihen*), joiden kohteena voivat olla joko miessukupuoliset tai kaikki ihmiset. Lukijaan myös vedotaan. Kielellisten valintojen kautta koko ryhmää vastuullistetaan: ilmiö pyritään saada koskettamaan kaikkia, ja ilmiöstä rakennetaan kuva, jossa kaikkien panosta vaaditaan muutoksen aikaansaamiseksi. Substantiivivalinnoilla, kuten *kaikkien ongelma* ja *toiminta*, ilmiöstä rakennetaan yhteistyöllä ratkaistava. Edellä mainittujen kieltenpiirteiden lisäksi diskurssia aktivoivat etenkin velvoittavat modaaliverbit sekä muut toivottua toimintaa kuvaavat verbivalinnat. Kvanttoripronomeineilla, kuten *jokainen*, *useimmat* ja *kaikki*, diskurssia aktivoivissa twiiteissä vastuu ja osallisuus ulotetaan laajempiin ryhmiin, jälleen yksilöiden sijasta kollektiiveihin.

Seuraavissa esimerkeissä korostuu juuri vastuuta ja konkretiaa painottava puoli ilmiön keskustelussa. Esimerkin (24) kirjoittaja osoittaa velvoitteen *ongelman* ratkaisemisesta juuri miehille. Esimerkissä (25) laaditaan eksplisiittisesti toimintatapoja. Sukupuolta ei määritellä, mutta puhuttaessa *haitallisesta mieskulttuurista* on oletettavasti kohdeyleisöksi tarkoitettu etenkin miehet.

- (24) – – *Ei TIETENKÄÄN kaikki miehet ahdistele, käyttäydy väkivaltaisesti, aiheuta vaaran tunnetta jne. Mutta on **kaikkien ongelma**, että moni niin kuitenkin tekee. On **meidän miesten tehtävä laittaa stoppi tälle.** (18.)*
- (25) *Seuraavan kerran kun kuulet läppää tai näät käytöstä, joka halventaa naisia - **puutu siihen.** Olipa kyse tutusta tai tuntemattomasta - **puutu siihen.** Niin lupaan tehdä itsekin. Haitallinen mieskulttuuri **voidaan korjata**, mutta se **ei korjaannu itsestään.** #EiKaikkiMiehet (29.)*

Esimerkissä (24) *ongelmasta* kielellisesti tuotetaan *kaikkia* koskettava, suhde välittyvä omistukseksi tai omistuksen kaltaiseksi kuuluvuudeksi, mitä genetiivillä merkitään (VISK 2008 § 1232). Tehtävä joidenkin miesten haitallisen käytöksen pysäyttämistä osoitetaan *meille miehille*, jolla viitataan koko miessukupuoleen, johon myös kirjoittaja lukeutuu. Ilmiöstä konstruoidaan *ongelma* 'vaikeuksia tai muuta sellaista aiheuttava, vaikeasti ratkaistava asia, jota koetaan selvittää' (KS 2021 s.v. *ongelma*), jonka ratkaiseminen on miesten käsissä. Esimerkissä (25) kirjoittaja puhuttelee yksikön toisessa muodossa miesyleisöä ja osoittaa yksilölliselle lukijalle konkreettisia toimintaehdotuksia. Tehoistamalla käskyä *puutu siihen* kirjoittaja merkityksellistää *naisia halventavaan käytökseen puuttumisen* miessubjektin olennaiseksi keinoksi osallistua *haitallisen mieskulttuurin korjaamiseen*, jonka modaalisesti ilmaisten *voi* eli joka on mahdollista *korjata* (VISK 2008 § 1562). Toimintaan ohjaaminen vahvistuu kieltämällä, että ongelmaksi koettu tilanne korjaantuisi *itsestään* (VISK 2008 § 1610).

Diskurssiin kuuluu osaksi myös ilmiön haitallisen ja toisaalta muutoksen tuoman myönteisen vaikutuksen ulottaminen jokaiseen ihmiseen. Vaikka keskustelussa on neuvoteltavissa juuri *naisten* kokema väkivalta ja häirintä, tulevan toiminnan tuomat lopputulokset merkityksellistetään hyödylliseksi kaikille, kuten esimerkit (26) ja (27) osoittavat.

- (26) *On tärkeää, että puhumme nyt naisten kohtaamasta väkivallasta, härinnästä, uhkailusta ja vihasta. **Seuraava askel** on tehdä **konkreettisia toimenpiteitä**, joilla **jokaisen oikeus** turvalliseen arkeen toteutuu. – – (39.)*
- (27) *#NotAllMen -keskusteluun viitaten. Nyt olisi tärkeää, että **kaikki miehet uskaltaisivat puuttua** häirintään ja **vastustaa** sitä ruokkivaa kulttuuria. Siitä **hyötyisivät** nimittäin **kaikki.** – – (24.)*

Esimerkissä (26) diskurssia aktivoi ensiksi *seuraavasta askeleesta* puhuminen. *Askeleesta* voidaan kuvaannollisesti puhua, kun kyseessä on jokin vaihe tai aste (KS 2021 s.v. *askel*). Määritelmäksi se saa twiitissä *konkreettisten toimenpiteiden* eli 'selvien,

todellisten' (KS 2021 s.v. *konkreettinen*) 'määrätehtävien suoritusten, tekojen' (KS 2021 s.v. *toimenpide*) tekemisen. Toistamiseen keskusteluun tuodaan siirtyminen sanojen tasolta toimintaan. Toimijaa ei nimetä. Esimerkissä (27) eritoten miehet vastuullistetaan korostamalla heidän toimintaansa tärkeänä. Tekoja muutoksen edesauttamiseksi listataan konditionaalimuodossa, vetoomuksena tai ehdotuksena (VISK 2008 § 1593). Miehiä kannustetaan kohteliaaseen sävyyn *puuttumaan häirintään ja vastustamaan sitä ruokkivaa kulttuuria* ilman komentavaa tai velvoittavaa tulkintaa. Viimeisessä virkkeessä konditionaalilla *hyötyisivät* ilmaistaan vielä toteutumaton vaihtoehto (VISK 2008 § 1594), joka merkityksellistetään myönteiseksi *kaikille*. Tavoiteltavaan tilaan motivoidaan myös edellisessä twiitissä *jokaisen oikeuden* toteutumisella, eli vihjaamalla yhteisestä hyvästä ja jaetusta hyödystä.

3.5. Väkivaltadiskurssi

Viides aineistosta aktivoitunut diskurssi on läheisessä suhteessa turvallisuusdiskurssin kanssa tuodessaan valoon turvallisuutta ja ihmishenkeä uhkaavan tekijän, väkivallan. Käsitteenä *väkivalta* eli 'jonkun koskemattomuutta loukkaava tai jotakuta vahingoittava voimakeinojen ja vallan käyttö' (KS 2021 s.v. *väkivalta*) mainitaan aineistossa usein. Diskurssia aktivoi väkivallan tekoja kuvaavat verbivalinnat, kuten *hyökätä, pahoinpidellä ja käydä kurkkuun*. Myös negatiivisilla ja kehon itsemääräämisoikeuden rikkomiseen liittyvillä substantiiveilla, kuten *raiskaus, kehorauha, ahdistelija*, sekä substantiivilausekkeilla, kuten *tuleva raiskaaja, seksuaalinen väkivalta ja murhatuksi tuleminen*, aktivoidaan diskurssia. Sanavalinnat värittävät ilmiöstä, väitetystä häirintäkulttuurista, hengenvaarallisen kuvan. Erona on myös ilmiön merkityksellistäminen juuri *väkivallan* käsitteen kautta sen sijasta, että ilmiö jätettäisiin eksplisiittisesti kuvailematta tai puhuttaisiin lievemmin *häirinnästä*. En näe *häirinnän* suoriltaan aktivoivan väkivaltadiskurssia, sillä käsitteen merkitys 'häiritseminen' (KS 2021 s.v. *häirintä*) ei suoranaisesti sisällä väkivalaksi luokiteltuja tekoja.

Väkivaltadiskurssissa turvattomuuden tunteelle konkretisoidaan todellinen ja vakavuutensa puolesta sivuuttamaton syy, ja näin validoidaan ilmiöön keskittyvän keskustelun painoarvoa. Esimerkissä (28) *raiskaus* ja *murha* nostetaan syiksi varomiselle.

(28) *Ei kaikki miehet, ei edes suurin osa miehistä, mutta kuitenkin liian moni. Mieluummin varon turhaan vaarattomia miehiä kuin riskeeraan **raiskatuksi** tai **murhatuksi tulemisen**. #notallmen #textmewhenyougethome (50.)*

Kirjoittaja oikeuttaa pelkoaan ja varovaisuuttaan esimerkissä (28) osoittamalla pahimman tapauksen, mitä varomattomuudesta voisi seurata. Selitykseksi turhallekin varomiselle annetaan riski *raiskatuksi* tai *murhatuksi tulemisesta*, jota halutaan minimoida omalla käytöksellä. Twiitti rakentaa todellisuutta, jossa äärimmäisten väkivallan tekojen uhka on läsnä naisten arjessa. Nainen varautuu joutuvansa pakotetuksi sukupuoliyhteyteen väkivaltaa käyttämällä (KS 2021 s.v. *raiskata*) ja uhriksi harkittuun, julmuutta osoittavaan surmaamiseen (KS 2021 s.v. *murha*). Diskurssissa lukijalle annetaan kuviteltavaksi siis konkreettisia julmia tekoja sen sijaan, että keskustelu pidettäisiin mukavuusalueella.

(29) *#notallmen huuto on miehiltä valtavan itsekästä. Kun toinen sukupuoli **kykenee paljain käsin** vaikka **tappamaan** toisen, ja **ahdistelu** on valtavan yleistä, on kaikkien miesten pelkääminen täysin perusteltua. – – (19.)*

Esimerkissä (29) ilmiön validiteettia vahvistetaan biologisten sukupuolten fyysisen voimaeron perusteella. Kirjoittajan mukaan mies *kykenee paljain käsin vaikka tappamaan toisen*, millä viitataan fyysisen etulyöntiaseman tarjoamaan vaaralliseen potentiaaliin. Twiitissä myös *ahdistelu* eli väkivalloin tai muuten epämiellyttävällä tavalla lähentely (KS 2021 s.v. *ahdistella*) tuotetaan erittäin yleiseksi ilmiöksi, joka edellä mainitun fyysisen poikkeavuuden ohella oikeuttaa kaikkien miesten pelkäämisen. Kirjoituksesta saa siis käsityksen, että naiseen kohdistuva väkivallan uhka on todellinen ja perusteltavissa faktoilla, eikä siksi *#notallmen-huuto* ole rakentava tapa edistää keskustelua. Nimeämällä vastareaktio *huudoksi* luodaan myös kuvaa aggressiivisuudesta.

Väkivaltadiskurssiin kuuluu osaksi myös tarkempi neuvottelu ilmiön merkityksestä. Esimerkissä (30) neuvoteltavissa on, väitetäänkö kaikkien miesten osallistuvan väkivallan tekoihin, kun uhaksi ja velvoitetuksi osapuoleksi määritellään miessukupuoli. Tästä oletuksesta saavat alkunsa monenlaiset vastaväitteet ja huomautukset, kuten naisten kykeneväisyys väkivallan tekijöiksi esimerkissä (31).

(30) *Hetkinen, oon ollut huomaavinani, että jotkut käsittää ton #NotAllMen ilmiön kritisoinnin siten, että väitettäisiin jokaisen miehen syyllistyvän **seksuaaliseen väkivaltaan** tai **ahdisteluun**. Ei se sitä tarkoita, vaan siinä kritisoidaan just tota tapaa derailata keskustelua. (10.)*

(31) *Naisiin kohdistuva väkivalta on kiistaton tosiasia, ja sitä on ehkäistävä laajasti kaikkien toimesta, monin eri keinoin. On kuitenkin muistettava, että myös nainen voi olla väkivallan tekijä. 1/ #TextMeWhenYouGetHome (47.)*

Esimerkissä (30) kirjoittaja kiistää, että ilmiössä väitettäisiin *jokaisen miehen syyllistyvän seksuaaliseen väkivaltaan tai ahdisteluun*. Presuppositio on, että vastaavia syytöksiä olisi tullut vastapuolelta. Ilmiöön osoittautuu liittyvän siis väärinymmärryksiä toisten tarkoitusteristä: osallistuminen vakaviin rikoksiin on vahva ja tunteita herättävä syyte, johon viaton voi kokea tarvetta puolustautua. Esimerkin (31) kirjoittaja esittää indikatiivilauseella väitteen, jonka mukaan *naisiin kohdistuva väkivalta on kiistaton tosiasia*. Faktuaalistamalla ilmiön kirjoittaja osaltaan viestii, etteivät vastaväitteet tai kyseenalaistaminen ole asianmukaisia reaktioita. Viimeisessä virkkeessä hän kuitenkin muistuttaa lukijalle jälleen indikatiivilauseella, että roolit voivat olla myös toisinpäin: *myös nainen voi olla väkivallan tekijä*. Tämä on kenties myönnytys sukupuolittuneesta yleistyksestä turhautuneille keskustelun osapuolille.

Kuten alaluvussa 3.3. käsittelem, ongelmaksi nimetään usein kuitenkin juuri yhteiskunnan rakenteista juontuva naisiin kohdistuva *rakenteellinen väkivalta*, josta puhutaan esimerkeissä (5) ja (20) ja joka on normalisoitu muun muassa kasvatuksen ja lainsäädännön toimesta. Keskusteluun väkivallasta liittyy myös vastuun ja syyllisyyden ojentaminen: esimerkki (23) pistää pohtimaan, onko oikein syyllistää uhria vai kuuluuko vastuu väkivallan tekijälle sekä väkivaltaa ylläpitävälle kulttuurille.

3.6. Sortodiskurssi

Kuudes diskursseista on niin ikään valjastettu kahteen käyttöön. Sortamisen uhriksi konstruoidaan vaihtoehtoisesti naiset, jotka kokevat naisvihaa ja epäoikeudenmukaista kohtelua sukupuolensa vuoksi. Toisessa näkökulmassa miesten kohtaama kritiikki merkityksellistetään sorroksi ja maalataan kuvaa tulevaisuudesta tai nykyhetkestä, jossa miesten oikeuksia poljetaan. Diskurssia aktivoivat eriarvoisuutta ja yhden ryhmän suostamista muiden kustannuksella ilmaisevat sekä tuomitsemiseen viittaavat substantiivivalinnat, kuten *seksismi* ja *ennakkoluulot*. Sama koskee substantiivilausekkeita kuten *rasistiset ajatukset*. Diskurssiin liittyvät olennaisesti kielikuvat ja rinnastukset. Natsi-aatteeseen viittaava analogia eli nykytilanteen ja natsismin yhteneväisyyden muodostaminen

esiintyy yhdessä twiitissä. Ideologisilla verbivalinnoilla, kuten *niputtaa*, *lähteä alistamaan* ja *ei saa syyllistää*, kuvataan käsityksiä toiminnasta ja sen oikeellisuudesta.

Esimerkissä (32) käytetään hyväksi natsiretoriikkaa ja luodaan siten kärjekästä kuvaa *feministien* miehiin kohdistamasta kohtelusta ja kielenkäytöstä. Esimerkissä (33) miehet rinnastetaan puolestaan maahanmuuttajiin.

(32) *Feministisessä hysteriassa ollaan päästy jo natsien retoriikasta tuttuun keinoon, eli miehiltä pyritään viemään ihmisarvo rinnastamalla heidät tuhoeläimiin. Samalla tavalla natsit puhuivat juutalaisista. #tasaarvo #misandria #notallmen #misandria #ihmisarvo (4b.)*

(33) *Feministien trendaava ajatus kollektiivisesta syyllisyydestä: "jokainen mies ei ole riski, kuitenkin liian moni on, emme tiedä kuka on tuleva raiskaaja". Monikohan heistä olisi itsensä kanssa samaa mieltä vielä, jos mies-sanan vaihtaisi esim. maahanmuuttajaksi? #NotAllMen (7.)*

Esimerkin (32) kirjoittaja viittaa *tuhoeläimiin rinnastamisella* sosiaalisessa mediassa melko suosituksi nousseeseen punkki-analogiaan, jota on #notallmen-ilmion keskustelussa havainnollistavasti kuvien välittämänä käytetty. Analogiassa yleinen punkkeihin kohdistuva pelko rinnastetaan naisten miehiä kohtaan kokemaan pelkoon: jotkut punkit kantavat borrelioosia, mutta taudin kantajaa ei voi silmällä tunnistaa, joten kaikkia punkkeja ohjeistetaan varomaan. Tämä ilmiö rinnastuu juuri esimerkin (33) lainauksessa ilmaistuun naisten kokemukseen varautumisesta: *"jokainen mies ei ole riski, kuitenkin liian moni on, emme tiedä kuka on tuleva raiskaaja"*. Esimerkin (32) kirjoittaja vetää yhteyden *natsien retoriikkaan* ja indikatiivisesti väittää *natsien* vaikuttavasti puhuneen samalla tavalla *juutalaisista* (KS 2021 s.v. *retoriikka*). Hän nimittää retoriikan käyttöä pyrkimykseksi *viädä ihmisarvo*. Twiitissä *feministit* rinnastetaan hyperbolisesti natseihin ja miehet juutalaisiin ja tekijöiden välille luodaan näin sortaja–sorrettu-vastakkainasettelu. Twiitin loppuun liitetyissä aihetunnisteissa toistuu kahteen kertaan käsite *misandria*, eli 'vihan tunne miessukupuolta kohtaan; miesviha' (SSK s.v. *misandria*), joksi nähtävästi twiitissä kuvattu käytös määritellään.

Esimerkissä (33) toistuu *feministien* puheen ja edellisen twiitin implisiittisesti sisältämän *kollektiivista syyllisyyttä* koskevan *trendaavan ajatuksen* kritisointi. Tällä kertaa analoginen suhde luodaan kuitenkin *maahanmuuttajiin*. Feministejä syytetään twiitissä epäsuorasti ilmaisten tekopyhyydestä, sillä maahanmuuttosuotuisuus assosioidaan juuri

feministien jakamaan vasemmistoarvoiseen, tasa-arvoisuutta korostavaan ideologiaan. Vastapainona maahanmuuttokielteisessä asenteessa ja diskurssissa usein yleistetään joidenkin maahanmuuttajien rikollisia akteja ja suhtaudutaan siten ennakkoluuloisesti ja rankaisevasti koko ryhmään. Käsite *kollektiivinen* eli 'ryhmää koskeva' (KS 2021 s.v. *kollektiivinen*) *syylisyys* ilmaisee asiayhteydessä juuri tätä viiteryhmään kohdistuvaa ennaltaehkäisevää rangaistusta. Kirjoittaja kyseenalaistaa kokemansa kaksinaismoralismin huomauttamalla, että sanan muuttaminen lauseessa voisi tehdä feministien perustelusta tuomittavan.

Miesten merkityksellistäessä ilmiötä miessukupuolen sortona voidaan katsoa olevan kyse käänteisen seksismin näkemisestä. Väite seksismin kääntymisestä pääläelleen on seuraus modernin feminismin kokemasta vastaiskusta sen patriarkaalista valta-asetelmaa horjuttavan vaikutuksen vuoksi (Lazar 2007: 2, 14). Kummassakin edellisessä twiitissä kritisoidaan nimenomaan feminististä liikettä, mikä uskoakseni antaa perusteen olettaa, että kyseessä on osoitus feminismien ja sen tavoitteiden kielteisestä vastaanotosta.

Esimerkissä (34) *#NotAllMen-miesten* vastarinta koettua syrjintää ja epäoikeudenmukaisuutta kohtaan torjutaan turhana. Esimerkissä (35) ilmiötä merkityksellistetään vuorostaan *misogyniana*.

(34) *Voisinpa jotenkin henkilökohtaisesti ilmaista kaikille teille #NotAllMen-miehille, miten mitättömältä teidän valitukset tuntuu. Ai että on epäoikeudenmukaista niputtaa hyvät tyypit huonojen kanssa samaan porukkaan? Voi höpsöt... Tehän hengaatte ihan ite samoissa porukoissa.* (8.)

(35) *Päivän keskusteluun liittyen: musta on jännä, että taannoin useimmille oli helppoa tunnistaa, että miltei kaikilla meillä on rasistisia ajatuksia, ne pitää tunnistaa ja niitä työstää. Miksi tää tuntuu olevan vaikeampaa seksismin ja misogynian kohdalla? #EiKaikkiMiehet #NotAllMen* (3a.)

Esimerkki (34) aktivoi sortodiskurssin lisäksi hyvät miehet vastaan huonot miehet -diskurssia merkityksellistäänsä miesten *valitusten* johtuvan ryhmien *niputtamisesta samaan porukkaan*. *Niputtaa* merkitsee kuvaannollisesti jonkin käsittelemistä kokonaisuutena (KS 2021 s.v. *niputtaa*), eli sillä viitataan ilmiön keskustelun yleistävään, kollektiiveja puhuttelevaan luonteeseen. Kirjoittaja sanallistaa kokevansa valituksen *mitättömänä*, sillä hänen mukaansa kyseiset itsensä *hyviksi tyypeiksi* määrittäneet miehet *hengaavat* eli 'seurustelevat' (KS 2021 s.v. *hengata*) valmiiksi yhdessä *huonojen tyyppien*

kanssa. Tämä seikka puolestaan tekee kirjoittajan mukaan valituksesta *epäoikeudenmukaisuudesta* aiheetonta: kyse ei ole 'mielivaltaisesta' (KS 2021 s.v. *epäoikeudenmukainen*) syrjinnästä vaan pikemminkin valinnan tuomista seurauksista.

Esimerkissä (35) hyödynnetään jälleen rinnastamisen keinoa, kun *seksismi* ja *misogynia* rinnastetaan *rasistisiin ajatuksiin*. Kirjoittaja ohjaa lukijan kyseenalaistamaan, miksi on vaikeampaa tunnistaa omat seksistiset ajatukset kuin taannoin oli tunnistaa rasistiset ajatukset. *Rasismi* tarkoittaa 'rotusyrjintää, -sortoa, etnistä syrjintää' (KS 2021 s.v. *rasismi*). *Seksismi* on puolestaan sukupuolten välisiä eroja ja niihin perustuvaa sukupuolten eriarvoisuutta korostava katsantokanta (KS 2021 s.v. *seksismi*), ja *misogynia* saa merkityksen 'naisviha' (KS 2021 s.v. *misogynia*). Kummassakin voidaan katsoa olevan siis kyse syrjinnästä, ja rinnastaessaan käsitteet kirjoittaja asettaa ne oikeastaan samalle tasolle. Twiitin mukaan syrjivien ajatusten tunnistaminen *tuntuu* kuitenkin *olevan vaikeampaa* jäljelmässä tapauksessa. Twiitin päättävä retorinen *miksi*-kysymys on samaan aikaan kysyvä ja syyttävä (VISK 2008 § 1706). Kirjoittaja osoittaa, ettei hän ymmärrä ilmiön vastustajia.

4. PÄÄTÄNTÖ

Tässä kandidaatintutkielmassa olen tutkinut aihetunnisteita #textmewhenyougethome, #notallmen ja #eikaikkimiehet sisältävien twiittien kielenpiirteitä ja diskursseja eli puhumisen ja merkityksellistämisen tapoja. Aihetunnisteiden takana on ilmiö, jossa naiset ovat kritisoineet vallalla olevaa seksuaalista häirintää ylläpitävää kulttuuria. Tarkoitukseni on ollut selvittää, miten ilmiötä merkityksellistetään ja tuotetaan kielellisesti twiittien kautta. Aineistoni koostuu 60 suomenkielisestä twiitistä aikaväliltä 13.3.–25.7.2021, jona aikana kyseisten aihetunnisteiden käyttö on saanut alkunsa ja ollut aktiivisinta.

Tutkielmani on teoreettis-metodologiselta viitekehykseltään kriittinen diskurssianalyysi. Olen soveltanut tutkielmassani sisällönanalyysia analyysin alkuvaiheena ja aineiston luokittelussa sekä Norman Faircloughin kriittisen diskurssianalyysin mallia (1989: 109–168). Analyysissäni olen keskittynyt rajaamattomasti sanastollisiin, kieliopillisiin ja jonkin verran myös tekstiopillisiin piirteisiin. Sisällönanalyysia ja diskurssianalyysia yhdistämällä olen eristänyt ja nimennyt aineistossa taajimmin aktivoituvat diskurssit.

Olen vastannut tutkielmassani kahteen tutkimuskysymykseen:

1. Millaisia diskursseja twiiteissä aktivoituu aihetunnisteiden #textmewhenyougethome, #notallmen ja #eikaikkimiehet yhteydessä?
2. Millaiset kielelliset piirteet näitä diskursseja aktivoivat?

Analyysiluvussani kuvailen ensiksi yleisesti eristämiäni diskursseja. Nimeämiäni diskursseja on yhteensä kuusi, ja ne ovat esiintymisyleisyyden mukaisessa järjestyksessä puolustajat vastaan vastustajat -diskurssi, turvallisuuskurssi, yhteiskuntajärjestys ja kulttuuri -diskurssi, osallisuuskurssi, väkivaltadiskurssi ja sortodiskurssi. Diskursseista ensimmäinen jakautuu vielä kolmeen aladiskurssiin. Diskurssien esittelyn jälkeen osoitan aineistoesimerkkien tukemana, millaisista kielenpiirteistä diskurssit rakentuvat. Diskursseja keskeisesti aktivoivat kielenpiirteet vaihtelevat diskurssin mukaan: esimerkiksi osallisuuskurssia aktivoi laajasti muun muassa lukijan suora puhuttelu, kun taas sortodiskurssia aktivoivat muun muassa rinnastukset. On huomioitava, että diskurssien eristäminen on tulkinnan tulosta ja siten toinen tutkija olisi voinut päätyä erilaisiin tuloksiin. Raportoimalla ja kuvaamalla läpinäkyvästi analyysini vaiheet olen pyrkinyt tutkimuksen toistettavuuteen.

Diskurssit korostavat erilaisia ilmiöön liittyviä näkökulmia ja täten rakentavat erilaista kuvaa neuvoteltavissa olevasta sosiaalisesta ongelmasta. Tulkintani mukaan puolustajat vastaan vastustajat -diskurssissa ilmiö merkityksellistetään sukupuolittuneeksi kamppailuksi, jossa kahteen ryhmään jakautuvat osapuolet eroavat toisistaan sivuuttamattomilla tavoilla. Turvallisuuskurssissa korostetaan naisille yleiseksi konstruoitua turvattomuuden tunnetta ja julkisilla paikoilla liikkumisen vaaroja. Yhteiskuntajärjestys ja kulttuuri -diskurssissa kyseenalaistetaan ja syytetään vallitsevaa patriarkaalista yhteiskuntaa ja sen ympärille muodostunutta kulttuuria rakenteellista väkivaltaa sekä häirintää normalisoivana ja tuottavana tekijänä. Osallisuuskurssissa laajasti puhutellaan lukevaa yleisöä ja kehoitetaan liittymään yhteiseen toimintaan ongelman ratkaisemiseksi. Väkivaltadiskurssi puolestaan eksplikoi ilmiön kehon itsemääräämisoikeutta rikkovat aidot teot ja pelon aiheet, kuten murhatuksi tai raiskatuksi tuleminen. Viimeisenä sortodiskurssi määrittää binääristen sukupuolten välisten valta-asetelmien nykyisyyttä tai tulevaisuutta sortona ja syrjintänä.

Diskurssien yhteisvaikutuksesta syntyy kuva monimutkaisesta ja yhteistä neuvottelua kaipaavasta sosiaalisesta ilmiöstä. Syyllisyydestä, vastuun jakamisesta sekä ongelman ratkaisemisen keinoista tai aiheellisuudesta ei näytä päästävän yhteisymmärrykseen julkisen keskustelun perusteella. Aineiston pohjalta ei kuitenkaan voi tehdä kattavia ja yleistettäviä päätelmiä. Laaja keskustelu kuitenkin osoittaa tarpeen huomioida neuvottelun kohde, naisten sukupuolensa vuoksi kohtaama epätasa-arvoinen kohtelu, sosiaalisena ongelmana, eikä esimerkiksi sivuuttaa lukemattomien yksilöiden kokemuksia pelkinä yksilötason ongelmina. Ongelma on tulkinnallisuudestaan huolimatta todellinen (Juhila 1999a: 168).

Olen perehtynyt tutkielmaa tehdessäni ihmistieteellisen tutkimuksen eettisiin periaatteisiin ja Twitterin yksityisyyskäytäntöön. Ohjeet ihmistieteiden etiikasta tekevät selväksi, että julkisten tietojen tutkimukseen ei vaadita eettisen toimikunnan arviointia. Twitterin käytännöissä selvitetään, että twiitit ovat julkista tietoa ja kaikkien haettavissa maailmanlaajuisesti (Twitter 2022b). Käyttäjät ovat siis antaneet suostumuksensa twiittiensä julkiseen tarkasteluun sivuston käyttöehdot hyväksyessään.

Aineistosta tarkasteltavien kielenpiirteiden rajaaminen olisi voinut kandidaatintutkielmasta puhuttaessa olla mielekkäämpi idea, sillä rajaamattomuudella ylitin tutkielman

standardipituuden huomattavalla tavalla. Koen kuitenkin, että useiden kielenpiirteiden tutkiminen tuotti syvällisempää tekstianalyysia kuin pariin kielenpiirteeseen kohdistuminen olisi tuottanut kyseisessä aineistossa. Substantiiveihin ja verbivalintoihin rajaaminen olisi uskoakseni ollut kuitenkin myös mielekäs vaihtoehto.

Sisällönanalyysin soveltaminen analyysin alkuvaiheena ohjasi etenkin kielenpiirteiden monipuolisempaan analysointiin ja yksityiskohtaisempien huomioiden tekemiseen. Reflektoidessani menettelyäni työskentelyvaiheessa voin sanoa sisällönanalyysin olleen runsaasti aikaa vievä prosessi. Sillä oli kuitenkin uskoakseni työtä rikastuttava vaikutus, joten olen tyytyväinen päätökseeni sitoutua menetelmän pitkäkestoiseksi osoittautuneeseen hyödyntämiseen.

Jatkossa voisi olla mielenkiintoista tutkia kyselylomakkeen tai haastattelun avulla ihmisten käsityksiä ja mielipiteitä #textmewhenyougethome- ja #notallmen-ilmiöistä sekä niiden takana vaikuttavasta todellisuudesta. Tällä tavalla saisi suoraa tietoa siitä, miten kyseessä olevaa sosiaalista ongelmaa käsitetään ja merkityksellistetään. Tuloksia voisi verrata tämän tutkielman tuloksiin. Toinen harkitsemisen arvoinen idea jatkotutkimusta varten olisi mielestäni tutkia ihmisten käsityksiä feministisestä liikkeestä ja sen aiheellisuudesta nykypäivänä. Aineiston voisi eritellä sukupuolen ja iän mukaan, jotta voisi tehdä päätelmiä sukupuolen ja iän merkityksestä käsitysten eroavaisuudessa.

LÄHTEET

Tutkimusaineisto

Aineistona on 60 suomenkielistä twiittiä, joiden aihetunniste on #textmewhenyouget-home, #notallmen tai #eikaikkimiehet. Aineisto on kerätty sivustolta Twitter.com 14.9.2021 ja on kerääjän hallussa.

Kirjallisuus ja verkkolähteet

- CRIADO PEREZ, CAROLINE 2020: *Näkymättömät naiset: Näin tilastot paljastavat miten maailma on suunniteltu miehille*. Helsinki: WSOY.
- ESKOLA, JARI – SUORANTA, JUHA 1998: *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.
- FAIRCLOUGH, NORMAN 2010: *Critical discourse analysis: The critical study of language*. London: Routledge.
- FAIRCLOUGH, NORMAN 1989: *Language and power*. London: Longman.
- ISOTAULUS, PEKKA – JUSSILA, JARI – MATIKAINEN, JANNE 2018: *Twitter viestintänä: Ilmiöt ja verkostot*. Tampere: Vastapaino.
- JOKINEN, ARJA 1999: Diskurssianalyysin suhde sukulaistraditioihin. – Arja Jokinen, Kirsi Juhila & Eero Suoninen (toim.), *Diskurssianalyysi liikkeessä* s. 37–53. Tampere: Vastapaino.
- JOKINEN, ARJA – JUHILA, KIRSI 1999: Diskurssianalyttisen tutkimuksen kartta. – Arja Jokinen, Kirsi Juhila & Eero Suoninen (toim.), *Diskurssianalyysi liikkeessä* s. 54–97. Tampere: Vastapaino.
- JUHILA, KIRSI 1999a: Kulttuurin jatkuvasti rakentuvat kehät. – Arja Jokinen, Kirsi Juhila & Eero Suoninen (toim.), *Diskurssianalyysi liikkeessä* s. 160–198. Tampere: Vastapaino.
- JUHILA, KIRSI 1999b: Tutkijan positiot. – Arja Jokinen, Kirsi Juhila & Eero Suoninen (toim.), *Diskurssianalyysi liikkeessä* s. 201–232. Tampere: Vastapaino.
- KANNISTO, ANTTI 2016: *Pysy paikallasi vai älä liiku? Myönteisen ja kielteisen imperatiivilauseen ero*. Suomen kielen kandidaatintutkielma. Oulun yliopisto.

- KS = *Kielitoimiston sanakirja* 2021. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus. Verkkojulkaisu. Päivitettävä julkaisu. Päivitetty 11.11.2021. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi> (13.1.2022).
- LAANINEN, SANJA 2021: *Työdiskurssit Toivo Pekkasen ja Kalle Päätalon teoksissa Tehtaan varjossa ja Nuoruuden savotat*. Suomen kielen pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto.
- LAMPINEN, ANNA 2020: *Tweeting for change. How Twitter users practise hashtag activism through #BlackLivesMatter and #MeToo*. Englantilaisen filologian pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto.
- LATVALA, EILA – VANHANEN-NUUTINEN, LIISA 2001: Laadullisen hoitotieteellisen tutkimuksen perusprosessi. Sisällön analyysi. – Sirpa Janhonen & Merja Nikkonen (toim.), *Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä* s. 21–43. Helsinki: WSOY.
- LAZAR, MICHELLE 2007: Feminist critical discourse analysis: Articulating a feminist discourse praxis. – *Critical Discourse Studies*, 4(2), 141-164. <https://www.proquest.com/scholarly-journals/feminist-critical-discourse-analysis-articulating/docview/85698329/se-2?accountid=13031>
- LUUKKA, MINNA-RIITTA 2000: Näkökulma luo kohteen: diskurssintutkimuksen taustaoletukset. – Kari Sajavaara & Arja Piirainen-Marsh (toim.), *Kieli, diskurssi & yhteisö* s. 133–160. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.
- MERILÄINEN, JUSSI 2020: *Rasismidiskurssit Suomi24-keskustelupalstalla*. Suomen kielen pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto.
- MÄKINEN, MARIA 2021: *Sukupuolisen häirinnän ennaltaehkäisy luokanopettajien näkökulmasta*. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopiston kasvatustieteellinen tiedekunta.
- PIETIKÄINEN, SARI 2000: Kriittinen diskurssintutkimus. – Kari Sajavaara & Arja Piirainen-Marsh (toim.), *Kieli, diskurssi & yhteisö* s. 191–217. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.
- PIETIKÄINEN, SARI – MÄNTYNEN ANNE 2019: *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.
- PURRA, RIIKKA 2020: Mitä Suomi takaisin tarkoittaa? – *dust/bones/politics*-blogi Riikka Purra.net-sivustolla. <https://riikkapurra.net> (5.11.2021).
- PÄLLI, PEKKA 2003: *Ihmisyhmä diskurssissa ja diskurssina*. Tampere: Tampere University Press.

- SALO, ULLA-MAIJA 2015: Simsalabim, sisällönanalyysi ja koodaamisen haasteet. – Sanna Aaltonen & Riitta Högbacka (toim.), *Umpikujasta oivallukseen: Refleksiivisyys empiirisessä tutkimuksessa* s. 166–190. Tampere: Tampereen yliopistopaino.
- SAVINIEMI, MAIJA 2015: *On noloa, jos ammattilaiset tekevät tökeröitä kielioppivirheitä. Toimitushenkilökunnan kielenhuoltotiedot, -käytännöt ja -diskurssit*. Acta Universitatis Ouluensis. B Humaniora 127. Oulu: Oulun yliopisto.
- SMOLANDER, MARI 2020: *Väkivalta ja sen suhde sukupuoleen Piia Leinon romaanissa Taivas*. Kirjallisuuden kandidaatintutkielma. Oulun yliopisto.
- SSK = *Suomi Sanakirja*. <https://www.suomisanakirja.fi> (15.11.2021).
- SUONINEN, EERO: 1999: Näkökulma sosiaalisen todellisuuden rakentumiseen. – Arja Jokinen, Kirsi Juhila & Eero Suoninen (toim.), *Diskurssianalyysi liikkeessä* s. 17–36. Tampere: Vastapaino.
- TUOMI, JOUNI – SARAJÄRVI, ANNELI 2018: *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Twitter 2022a = Our company. <https://about.twitter.com/en/who-we-are/our-company> (13.1.2022).
- Twitter 2022b = Twitter Privacy Policy. <https://twitter.com/en/privacy> (13.1.2022)
- US = *Urbaani Sanakirja*. <https://urbanisanakirja.com> (5.11.2021).
- VISK = HAKULINEN, AULI – VILKUNA, MARIA – KORHONEN, RIITTA – KOIVISTO, VESA – HEINONEN, TARJA RIITTA – ALHO, IRJA 2008: *Iso suomen kieliopin verkkoversio*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsingin yliopiston suomen kielen ja kotimaisen kirjallisuuden laitos. URN:ISBN:978-952-5446-35-7. <http://scripta.kotus.fi/visk> (4.1.2022).
- YLE 2021a = KOSKELA, MIIKA 2021: Artikkel: *Lontolaisnaisen sieppaus ja murha synnytti somekeskustelun, joka teki ilmeiseksi väkivallan uhan arkipäiväisyyden myös Suomessa*. Yle Uutisten verkkoartikkeli. <https://yle.fi/uutiset/3-11843508> (23.9.2021).
- YLE 2021b = TERVO, ELLI 2021: Artikkel: *Naisvihaa ylläpitävät rakenteet ovat syvällä, mutta häirintään puuttuva nainen on edelleen vihervassarisuvakki, sanoo Ylen Instagram-kyselyyn vastannut*. Yle Uutisten verkkoartikkeli. <https://yle.fi/uutiset/3-11858473> (23.9.2021).